

**ВІДДІЛ ОСВІТИ ОХТИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ
КОМУНАЛЬНИЙ ПОЗАШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ОХТИРСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ –
МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ»**

**ЗВІТ
ПРО ВЕЛОСИПЕДНИЙ ПОХІД
З СТУПЕНЮ СКЛАДНОСТІ
ТЕРИТОРІЄЮ СУМСЬКОЇ ТА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ
з 01 по 06 червня 2019 року**

**за маршрутом: м. Охтирка – с. Стара Іванівка – с. Чернеччина – с. Куземин –
с. Лутище – с. Бугрувате – м. Охтирка**

**Маршрутний лист № 4 вело/19
Керівник групи – Сталинський
Валентин Олексійович
м. Охтирка, Сумська обл.
вул. Фабрична, 20, тел. 050 827 13 72
Заступник керівника групи –
Альжинська Галина Олександрівна
м. Охтирка, Сумська обл.
пров. Травневий, 18, тел. 066 962 88 35**

**Маршрутно-кваліфікаційна комісія розглянула звіт і вважає,
що похід може бути зарахований усім учасникам і керівнику як
похід 3 ступеню складності**

Голова МКК

(Кондратенко Д.Є.)

**Охтирка
2019 рік**

Україна
Сумський обласний центр
позашкільної освіти та роботи з
талановитою молоддю
Маршрутно-кваліфікаційна
туристська комісія
218 - 00 - 1 Н 0 1 2 0 0 0
м. Суми

З М І С Т

1.	Довідкові відомості про похід	3
2.	Склад групи	4
3.	Відомості про район походу	6
4.	Оглядова карта походу	8
5.	Графік руху	9
6.	Технічний опис маршруту	11
7.	Опис краєзнавчої роботи на маршруті	73
8.	Підсумки, висновки, рекомендації	84
9.	Додатки	87
10.	Робоча карта	94
11.	Маршрутна документація	97
12.	Список літератури	99

У звіті використовуються такі скорочення:

пн., пд.	північ, південь
зх., сх.	захід, схід
год.	година
хв.	хвилина
км	кілометри
м	метри
сmt	селище міського типу
с.	село
х.	хутір
м.	місто
вул.	вулиця
буд.	будинок
ур.	урочище
р.	річка

ДОВІДКОВІ ВІДОМОСТІ ПРО ПОХІД

Вид туризму: велосипедний

Ступінь складності: третій

Район походу: Сумська та Полтавська області

Строки проведення походу: 01.06 - 06.06.2019 р.

Нитка маршруту: м. Охтирка – с. Климентове – с. Сосонка – с. Стара Іванівка – с. Доброславівка – с. Чернеччина – с. Риботень – с. Журавне – с. Попелівщина – с. Українка – с. Куземин – с. Більськ – смт Котельва – с. Лутище – с. Хухра – с. Бугрувате – с. Сонячне – м. Охтирка

Довжина активної частини маршруту: 151 км

Тривалість походу: 6 днів

активна частина походу – 5 днів;

кількість днів відпочинку – 1 напівднювання

краєзнавча робота: під час активної частини походу та днювання.

Аварійні виходи з маршруту:

1-й день – дорога Н-12 до Охтирки; 2-й-3-й дні – дорога Т1705 до м. Охтирка; 4-й-5-й дні – напрямок Куземин – Котельва; 6-й день – дорога Н-12 до м. Охтирка

Запасні варіанти маршруту:

У разі ремонту чи закриття дороги або дамби через р. Ворскла (неподалік с. Куземин Охтирського р-ну) Можна проїхати лісовими ґрунтовими дорогами до смт. Котельва, а далі за маршрутом.

У разі ремонту чи закриття дороги 0-191103 с. Бугрувате – с. Сонячне, можна проїхавши від центру с. Бугрувате у південному напрямку, ґрунтовою дорогою 1.5 км, звернути на схід через с. Павлівка до дороги 0-191103 (3 км) і далі на північ до с. Сонячне.

Назва та шифр МКК:

МКК Комунального закладу Сумської обласної ради – обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю

Шифр: 218-00-1Н012000

Адреса: 40007, м. Суми, вул. Серпнева, 14-А

Телефон: (0542)33-11-85, (0542)33-52-37

ВІДОМОСТІ ПРО РАЙОН ПОХОДУ

Маршрут походу проходить територією Охтирського району, Чернеччинської об'єднаної територіальної громади, Гетьманського Національного природного парку Сумської області та Котелевського району Полтавської області.

Охтирський район розташований у південно-східній частині Сумської області. Найбільша протяжність з півночі на південь – 40 км, а з заходу на схід – 68 км. Район має площу 1316 км². На півночі Охтирський район межує з Тростянецьким та Лебединським районами, на сході – з Велико-Писарівським, а на півдні і південному заході з Харківською та Полтавською областями.

Клімат Охтирського району помірно-континентальний. Середня температура повітря становить 6,6°C за рік. Середня температура січня – 7,1°-8°C. В липні температура повітря досягає найвищих показників 18,6°-21,1°C.

Річкова мережа Охтирського району належить до басейну р. Дніпро. Найбільшою річкою є Ворскла. Протяжність її в межах Охтирського району – 75 км. На відрізку між селами Стара Іванівка та Доброславівка р. Ворскла має надзвичайно звивисте річище, швидкість течії досягає 0,2 м/с, ширина русла 5-7 м, береги мають висоту 1,5-1,7 м від рівня води в літній час.

Територія Охтирського району розміщена в межах лівобережної низовинної провінції Лісостепової зони з сірими лісовими опідзоленими ґрунтами та чорноземами. У заплавах річок розвинені дерново-лучні, лучно-болотні і болотні ґрунти. Під сосновими лісами низьких терас сформувались дерново-борові і дерново-підзолисті ґрунти. Чорноземи типові – найбільш поширений тип ґрунтів

Для природного рослинного покриву Охтирського району характерними угрупованнями є дубово-соснові, дубові, липово-дубові, кленово-липово-дубові ліси на межиріччях та терасах річок, лучні степи, а також заплавні луки і болота.

Котелевський район розташований у північно-східній частині Полтавської області, площа 0,8 тис. км². Межує з Охтирським районом Сумської області, Краснокутським–Харківської області та Чутівським, Полтавським, Диканським, Зіньківським районами Полтавської області.

Район розташований у межах Придніпровської низовини, поверхня рівнинна. Територією протікає 8 річок, найбільші з них – Ворскла, Котельва, Котелевка, Мерла.

Корисні копалини: природний газ, нафта, пісок будівельний, глина.

Клімат – помірно континентальний. Вітри переважають східні та північно-східні. Середньорічна температура повітря – 7,2° за шкалою Цельсія. У січні температура складає 7-8° морозу, у липні – +20-25°C. Ґрунт промерзає на 0,7-0,8 метра, але в окремі зими – на 1,3-1,5 метра. Середньорічна сума опадів коливається в межах 476-516 мм. В останні роки значних повеней не буває.

Похід проходить по густонаселеній території з розгалуженою сіткою автомобільних доріг. Ступінь туристського освоєння району досить високий. Є можливість проведення ступеневих походів і походів першої категорії складності з пішохідного, водного та велотуризму, а взимку, за наявності снігового покриву, лижного туризму.

Практично на всьому маршруті є можливість поповнити запаси продуктів харчування в торгових точках населених пунктів, через які проходить маршрут. Лікарні, фельдшерсько-акушерські пункти та відділення зв'язку знаходяться в м. Охтирка, с. Хухра, с. Сонячне, с. Лутище Сумської області, смт Котельва Полтавської області.

Район туристсько-краєзнавчої подорожі має регулярне транспортне сполучення між населеними пунктами. У разі виникнення аварійної ситуації виходи з маршруту здійснюються на автомобільні шляхи, неподалік від яких проходить майже весь маршрут.

Місцевість багата на природні, історичні й архітектурні пам'ятки, пізнавальні об'єкти та мальовничі куточки природи.

ПЕРЕЛІК ОБ'ЄКТІВ, РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЛЯ ОГЛЯДУ:

Сумська область

На території Гетьманського НПП: гідрологічні заказники загальнодержавного значення «Климентівський», «Хухрянський»; заповідне урочище «Литовський бір» (еколого-пізнавальна стежка);

- с. Доброславівка** – пісчаний кар'єр;
- с. Чернеччина** – Свято-Троїцький Охтирський чоловічий монастир;
- с. Журавне** – діюча дерев'яна Архангело-Михайлівська церква;
- с. Куземин** – Замкова Гора;
- с. Лутище** – школа-маєток Виноградова;
- с. Хухра** – Хухрянське лісництво;
- с. Бугрувате** – нафтові вишки;
- с. Сонячне** – Іванівська дослідна станція;
- м. Охтирка** - Курган Бойової Слави, Монумент Бойової Слави

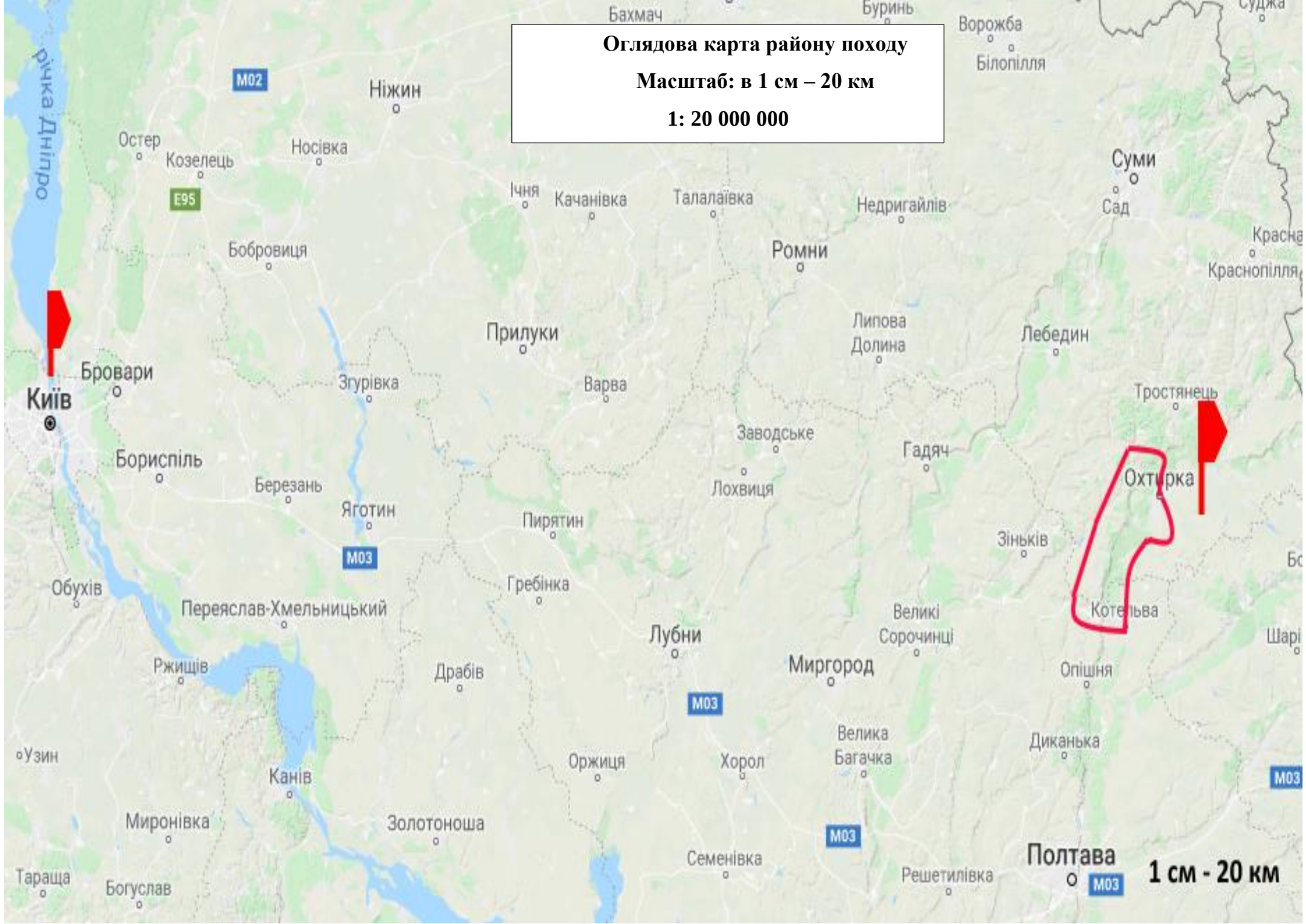
Полтавська область

- с. Більськ** – Більське городище;
- смт. Котельва** – Троїцька церква, музей С.А. Ковпака

Оглядова карта району походу

Масштаб: в 1 см – 20 км

1: 20 000 000

ГРАФІК РУХУ

День в дорозі	Дата	Ділянка маршруту (початковий і кінцевий пункти ділянки)	Пройдений шлях (км)	Чистий ходовий час (годин, хвилин)	Природні та штучні перешкоди, небезпечні ділянки	Краєзнавчі та екскурсійні об'єкти
1	01.06	м. Охтирка – с. Стара Іванівка	25 км	2 год. 55 хв.	Асфальтована дорога Н-12 до с. Климентове. За м. Охтирка незначний підйом з поворотом ліворуч. У с. Климентове реконструкція автомобільного мосту. У с. Сосонка – асфальт, бруківка з незначними підйомами та спусками. У с. Піски дорога з великими ямами.	Архангело – Михайлівська церква, заповідне ур. «Литовський бір» Гетьманського НПП
2	02.06	с. Стара Іванівка – с. Чернеччина	15 км	2 год. 20 хв.	У с. Стара Іванівка підйом (1 км). У с. Стара Іванівка ґрунтова дорога. Далі лісова дорога зі значним перепадом висоти повз оз. Монаше. Через ліс дорога ґрунтова чорноземна, глиняна зі значними перепадами висоти. У с. Доброславівка ґрунтова дорога, що переходить в асфальтовану. Після траси Т-1705 дорога з бруківки, спуск до Свято-Троїцького монастиря.	Свято-Троїцький Охтирський чоловічий монастир
3	03.06	с. Чернеччина – с. Куземин (напівднювання)	27 км	2 год. 35 хв.	У с. Чернеччина асфальтована дорога. Далі – кам'яниця, асфальтована дорога в жахливому стані, до с. Риботень. Далі – розбитий асфальт. Підйом до с. Попелівщина. По селу ґрунтова дорога, від с. Попелівщина до с. Лутище – ґрунтова польова дорога. 2 моста через р. Ворскла. Після села Українка дорога ґрейдерна майже до самого мосту с. Куземин, оточена хвойним лісом.	с. Чернеччина погруддя П. Воронька; с. Риботень – Риботнянська гора,; с. Журавне – Архангело-Михайлівська церква; с. Лутище – школа-масток пана Виноградова

4	04.06	с. Куземин – с. Лутище	30 км	2 год. 55 хв.	При в'їзді в с. Куземин залізобетонний міст, за мостом лугова піщана дорога вздовж р. Ворскла до греблі. Далі до Більського джерела. Від джерела йде стрімкий асфальтований затяжний підйом з трьома крутими поворотами. Назад цією ж самою дорогою стрімкий спуск. Узбіччя дороги притрушені піском, що веде за собою небезпеку падіння. Перед Котельвою незначний підйом.	с. Куземин – Замкова Гора, с. Більськ – пам'ятний знак на честь С.А. Ковпака, дуб Сковороди; смт Котельва – Свято-Троїцька церква, пам'ятник С.А. Ковпаку, паркова зона
5	05.06	с. Лутище – с. Бугрувате	23 км	2 год. 10 хв.	Дорога до с. Хухра Н-12. Залізобетонний міст через р. Хухра, далі ґрейдерна дорога з незначними підйомами та спусками.	с. Хухра –Хухрянське лісництво; с. Бугрувате – пам'ятник загиблим воїнам в роки Другої світової війни
6	06.06.	с. Бугрувате – с. Сонячне – м. Охтирка	31 км	2 год. 25 хв.	с. Сонячне через дамбу – стрімкий підйом (приблизно 900 м). польові чорноземні дороги з незначними спусками та підйомами. ґрейдерна дорога до греблі через р. Охтирка до дороги Р-46, далі – асфальт.	с. Сонячне – Іванівська дослідно-селекційна станція. Поблизу м.Охтирка – Курган Бойової Слави, пам'ятний знак до 355-річчя Охтирського козацького полку
Усього: 151 км						

ТЕХНІЧНИЙ ОПИС МАРШРУТУ

01 червня 2019 року

1 день

м. Охтирка – с. Стара Іванівка

Пройдена відстань – 25 км

Ходовий час – 2 год. 55 хв.

Метеорологічні умови – тепло, сонячно

Виїзд о 9.00

Стали на ночівлю о 17.00

Покриття доріг: асфальт – 20 км, ґрунтова / грейдерна дорога – 5 км

08.00 – збір на Торговій площі м. Охтирки (Широта 50.304157. Довгота 34.8926). Перевірка закріпленого вантажу, короткий інструктаж з техніки безпеки, правил дорожнього руху (фото 1.1).

09.00 – виїзд колоною центральними вулицями нашого міста в північному напрямку повз Архангело-Михайлівську церкву (Широта 50.336045. Довгота 34.909197) (фото 1.2). При виїзді з міста на роздоріжжі їдемо асфальтованою дорогою Н-12. До роздоріжжя ми проїхали 7 км (фото 1.3) до знаку «Охтирка» («Ракушка»).

Їдемо до с. Климентове повз лісові масиви сосни справа та мішаного лісу зліва (5 км) (фото 1.4). Проїхали с. Залісне (фото 1.5), що знаходиться зі східної сторони (1 км від дороги Н-12). Навпроти села йде незначний підйом з поворотом ліворуч. У с. Климентове (фото 1.6) йде реконструкція автомобільного мосту (фото 1.7).

Через 1 км звернули на зх. і заїхали в с. Сосонку. Якість асфальтованого покриття змінилася в гіршу сторону (фото 1.8). Село Сосонка знаходиться у лісовій зоні: з півночі – ліси, з півдня – луки (місця розливу р. Ворскли). Дорога через село змінюється на асфальтовану, бруківка з незначними підйомами та спусками. Проїхали с. Поділ (фото 1.9). Дорога у пд.-зх. напрямку, у с. Піски дорога змінюється на пн.-зх. з великими ямами.

Біля с. Стара Іванівка – ремонт пробитого колеса (фото 1.10). На околиці (фото 1.11) стаємо на ночівлю (Широта 50.38603. Довгота 34.826167). Місце для багаття необладнане, дрова знайти можна.

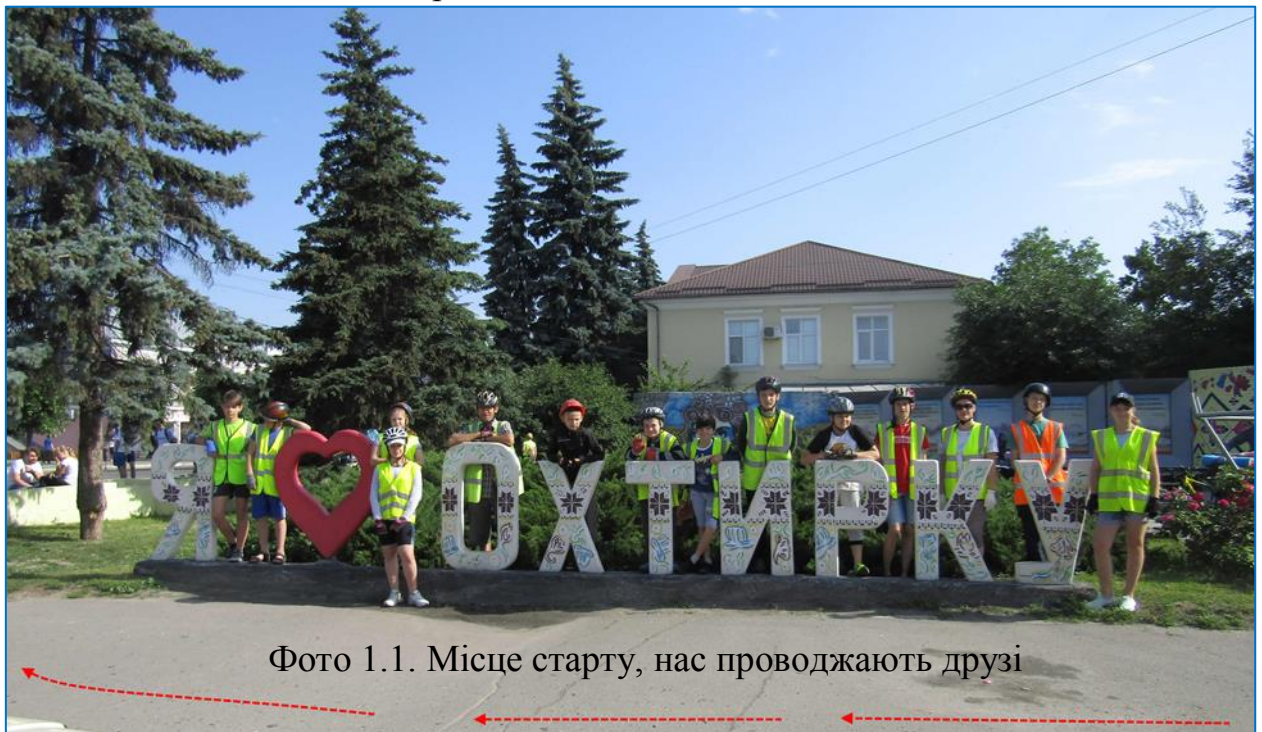

Фото 1.1. Місце старту, нас проводжають друзі

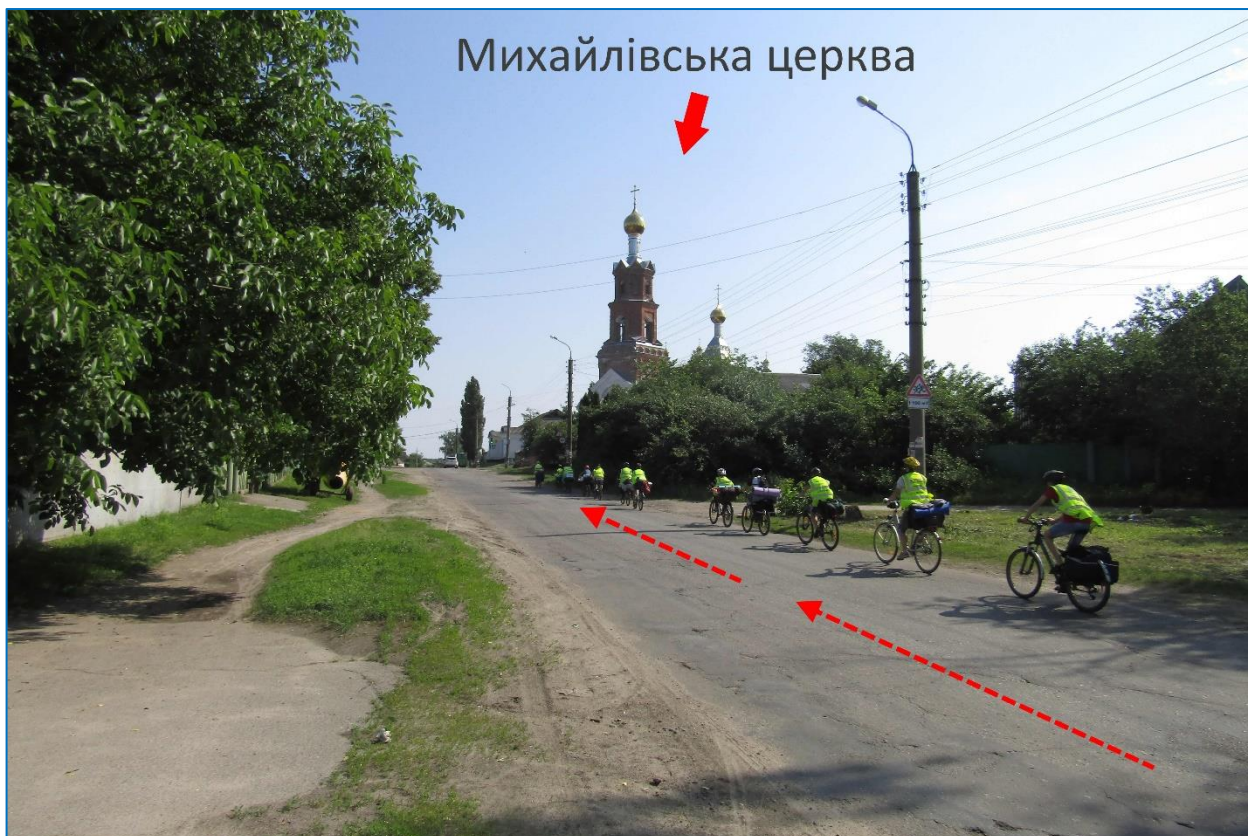

Фото 1.2. Архангело-Михайлівська церква

Фото 1.3. При виїзді з м. Охтирки, нас проводжають друзі

Фото 1.4. Дорогою до с. Климентове

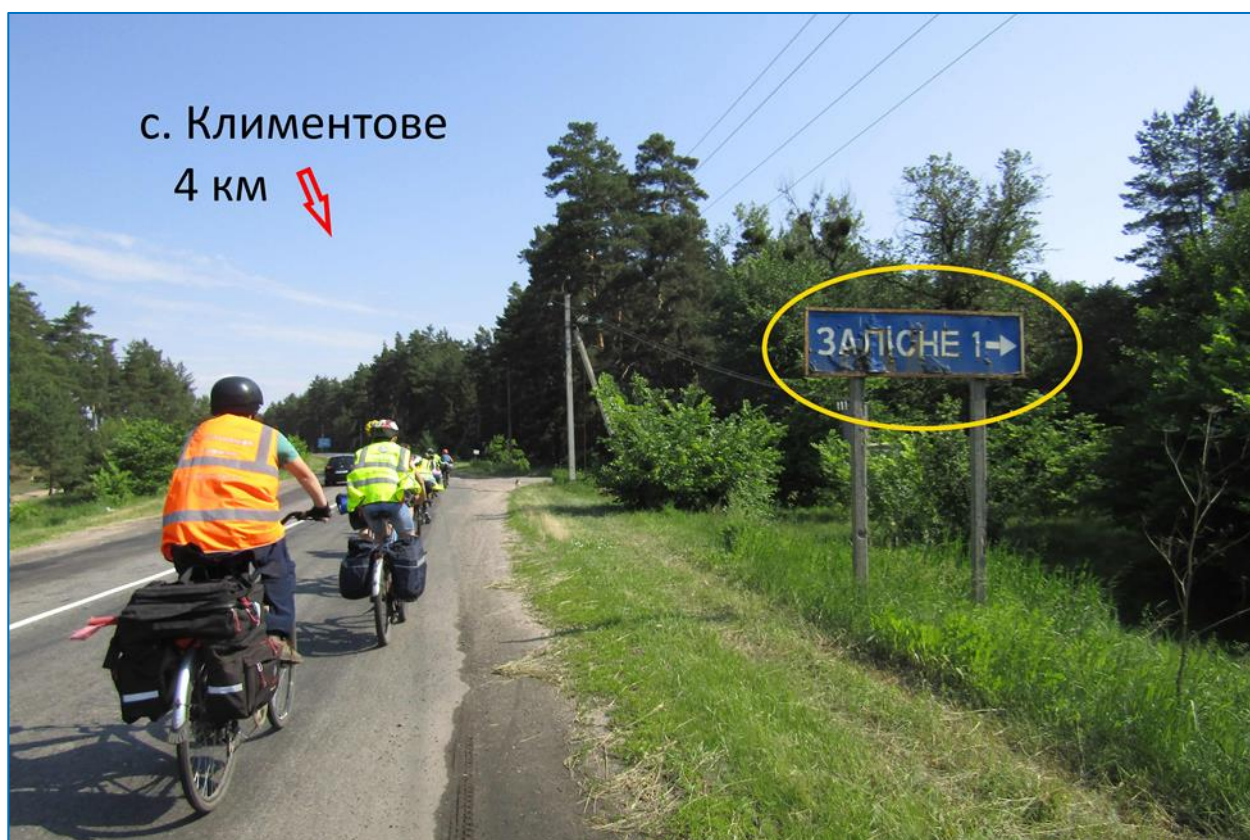

Фото 1.5. Дорогою до с. Климентове

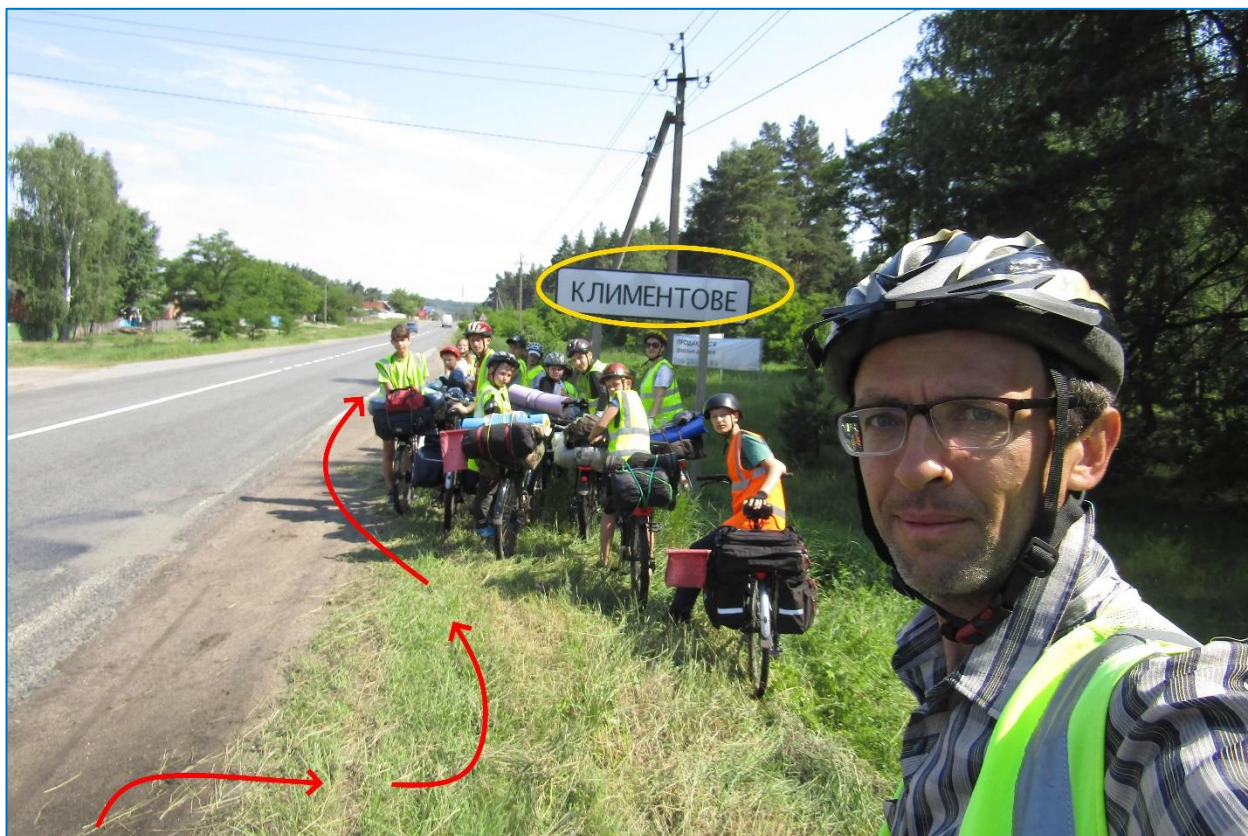

Фото 1.6. Дорогою до с. Климентове

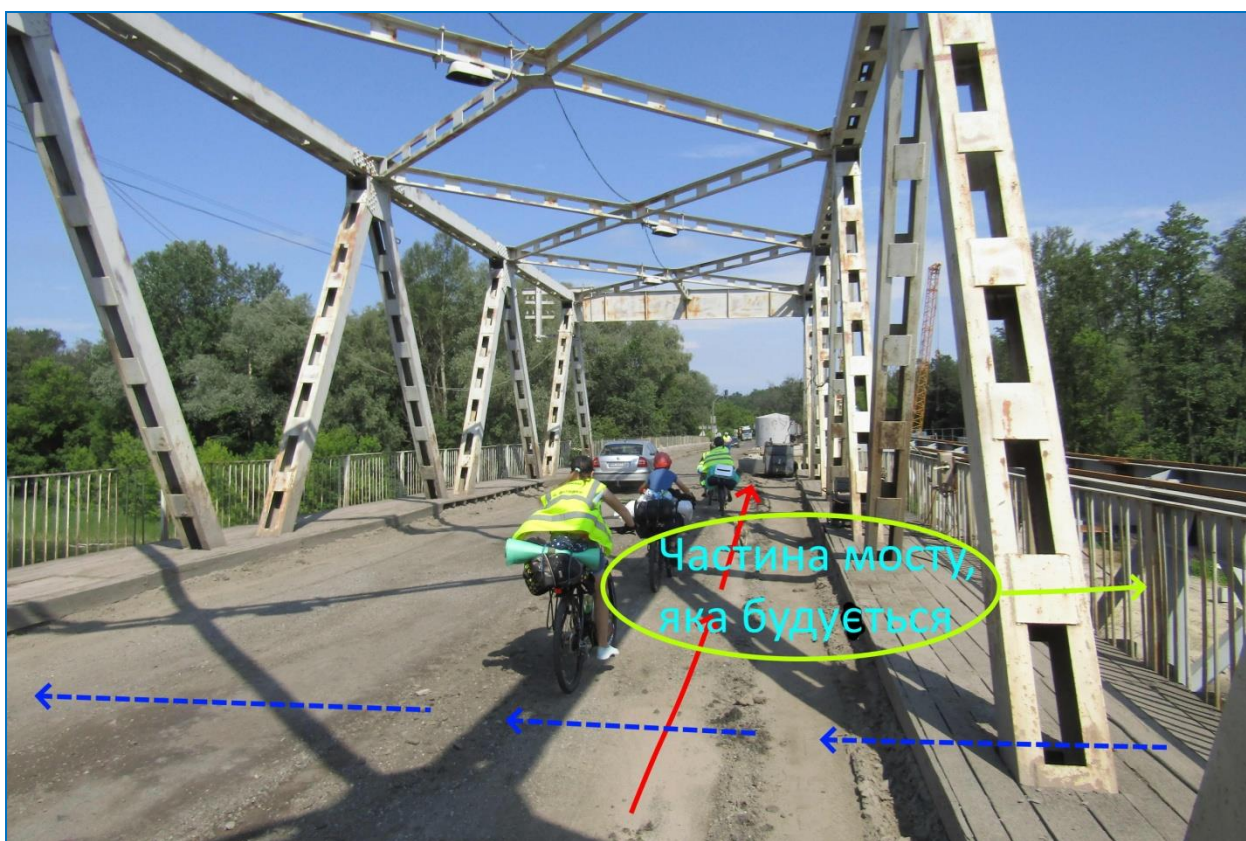

Фото 1.7. Ремонт мосту у с. Климентове

Фото 1.8. У с. Сосонка

Фото 1.9. У с. Поділ

Фото 1.10. Ремонт колеса

Фото 1.11 Місце ночівлі

02 червня 2019 року

2 день

с. Стара Іванівка – с. Чернеччина (напівднювання)

Пройдена відстань – 15 км

Ходовий час – 2 год. 20 хв.

Метеорологічні умови – сонячно, тепло

Вийзд о 9.30

Стали на ночівлю о 14.20

Покриття доріг: асфальт – 5 км, ґрунтова / ґрейдерна дорога – 10 км

У с. Стара Іванівка звернули на пд. за знаком-вказівником (писаний від руки) (фото 2.1). Почався значний підйом, який долали пішки 1 км (фото 2.2). Минаємо засіяні зерновими культурами поля та насадження садів. Від с. Сосонка до поворота у с. Стара Іванівка проїхали 8 км. Проїхавши ще 5 км дорогою з відремонтованим асфальтом повз листяні ліси, звертаємо на пд.-сх. на ґрунтову дорогу до руїн будівлі. Лісовою дорогою повз яблуневий сад (фото 2.3, 2.4) з лівої сторони і листяний ліс з правої продовжуємо рух дорогою зі значним перепадом висоти (фото 2.5-2.8) повз оз. Монаше (Широта 50.33723. Довгота 34.819858). Проїжджаємо біля руїн ангарів, гаражів для великої техніки, будівель військової частини. Через ліс дорога ґрунтова чорноземна, але траплялися глинясті ділянки (фото 2.9).

Заїжджаємо в с. Доброславівка (фото 2.10). Проїхали приблизно 10 км. У селі ґрунтова дорога, що переходить в асфальтовану. Переїжджаємо полтавську дорогу Т-1705 і виїжджаємо на бруківку (фото 2.11). Вона веде на схід до Свято-Троїцького монастиря (фото 2.12), що знаходиться на вершині гори Охтир (Широта 50.312811. Довгота 34.835039). Піднімаємося пішки пішохідною стежкою (фото 2.13, 2.14), бо вона коротша. Біля підніжжя гори пройшли закритий підземний хід. Оглянули архітектуру монастиря ззовні (фото 2.15) і всередині (фото 2.16), помилувалися з альтанки (фото 2.17) гарним краєвидом.

З'їжджаємо з гори від монастиря у пд.-зах. напрямку і потрапляємо (фото 2.18) у с. Чернеччина. На околиці села стали на відпочинок і ночівлю (фото 2.19) (Широта 50.309817. Довгота 34.833698). Місце для багаття можна знайти обладнане, з дровами скрутно, але можна взяти на іншому березі річки.

Фото 2.1. Знак-вказівник до с. Будне

Фото 2.2. Долаємо значний підйом

Фото 2.3. Лісовою дорогою повз яблуневий сад

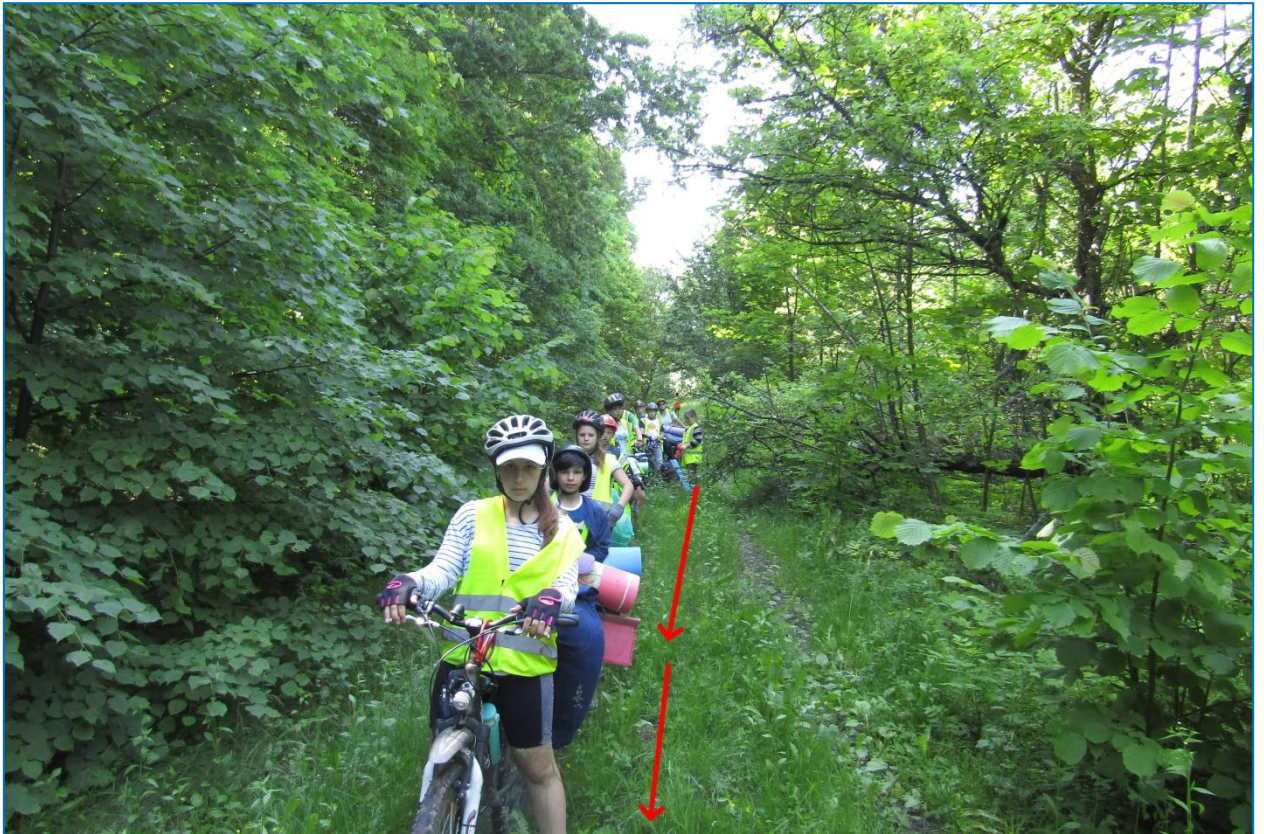

Фото 2.4. Лісовою дорогою повз яблуневий сад

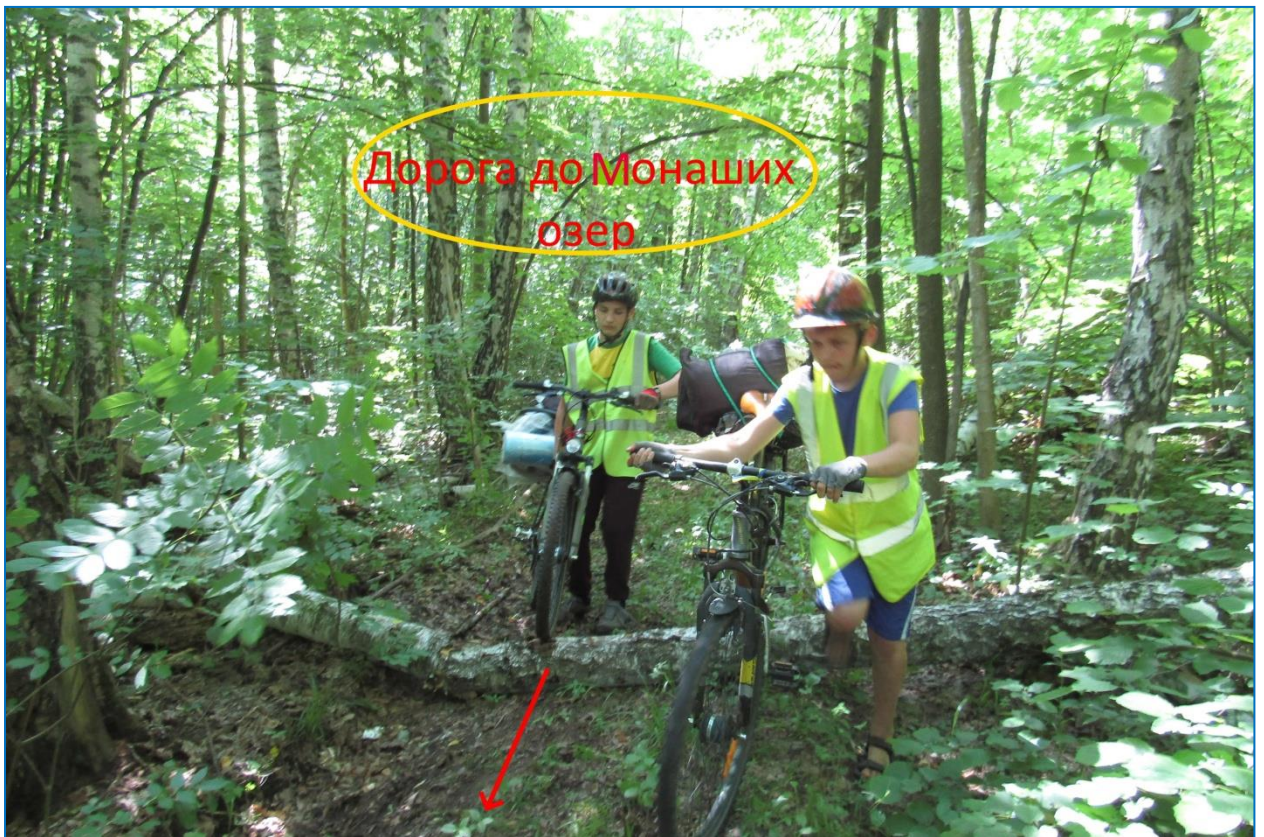

Фото 2.5. Дорогою до Монаших озер

Фото 2.6. Дорогою до Монаших озер

Фото 2.7. Подолання природних перешкод

Фото 2.8. Дорогою повз Монаші озера

Фото 2.9. По глиняній дорозі

Фото 2.10. Дорогою через с. Доброславівка

Фото 2.11. Дорогою з бруківки

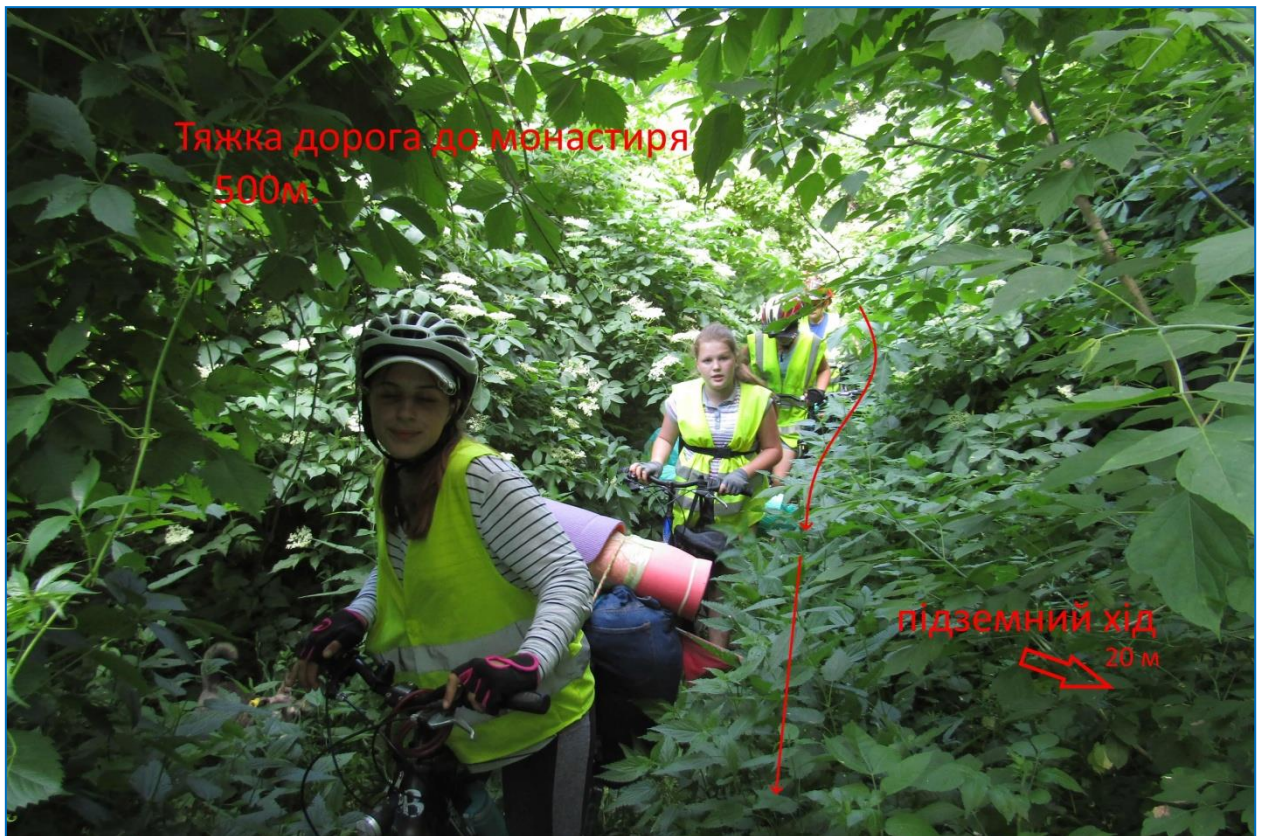

Фото 2.12. Тяжка дорога до монастиря

Фото 2.13. Пішохідною стежкою до монастиря

Фото 2.14. Пішохідною стежкою до монастиря

Фото 2.15. Біля Свято-Троїцького чоловічого монастиря

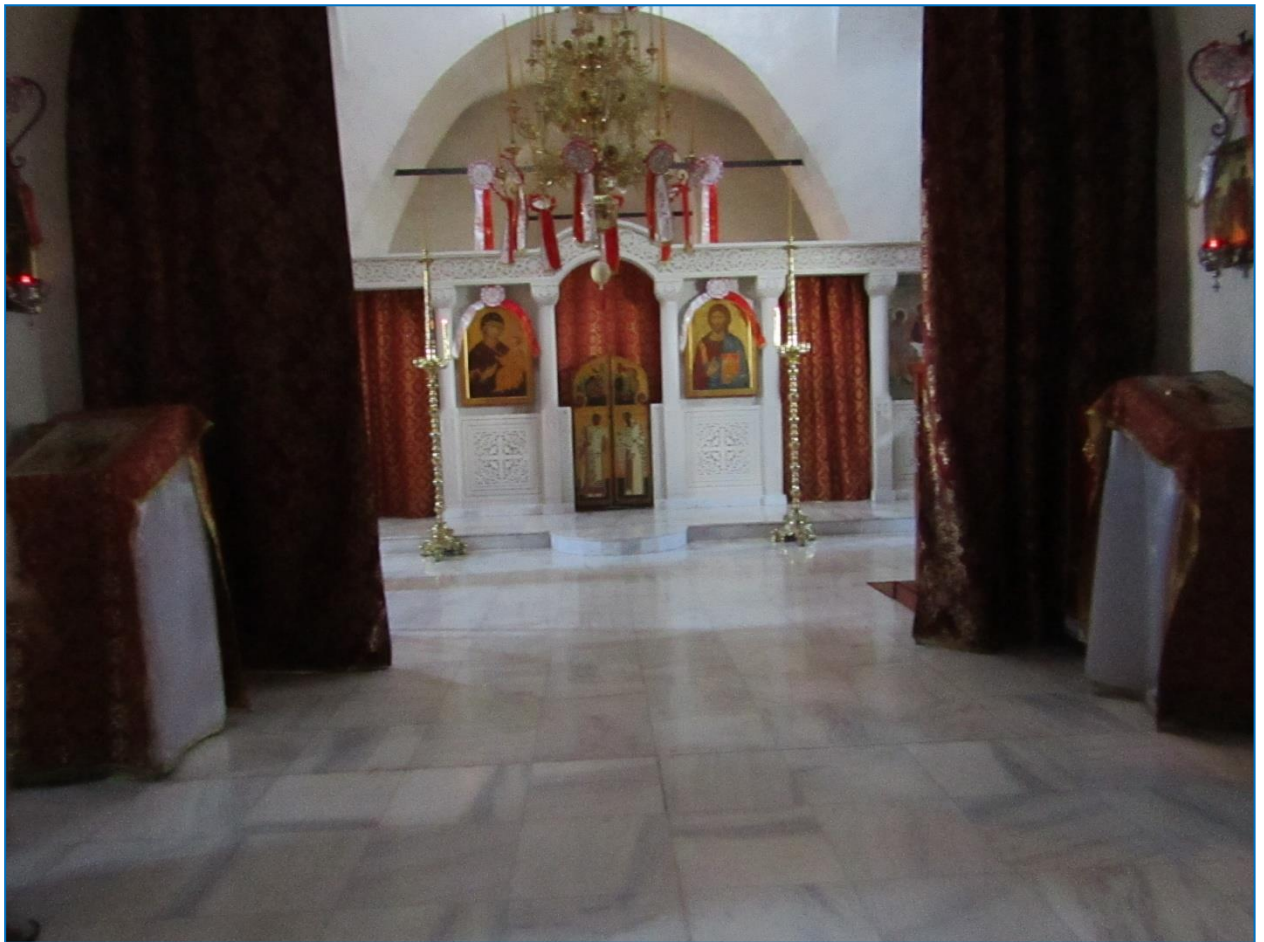

Фото 2.16. У Свято-Троїцькому чоловічому монастирі

Фото 2.17. Вид з альтанки Свято-Троїцького чоловічого монастиря

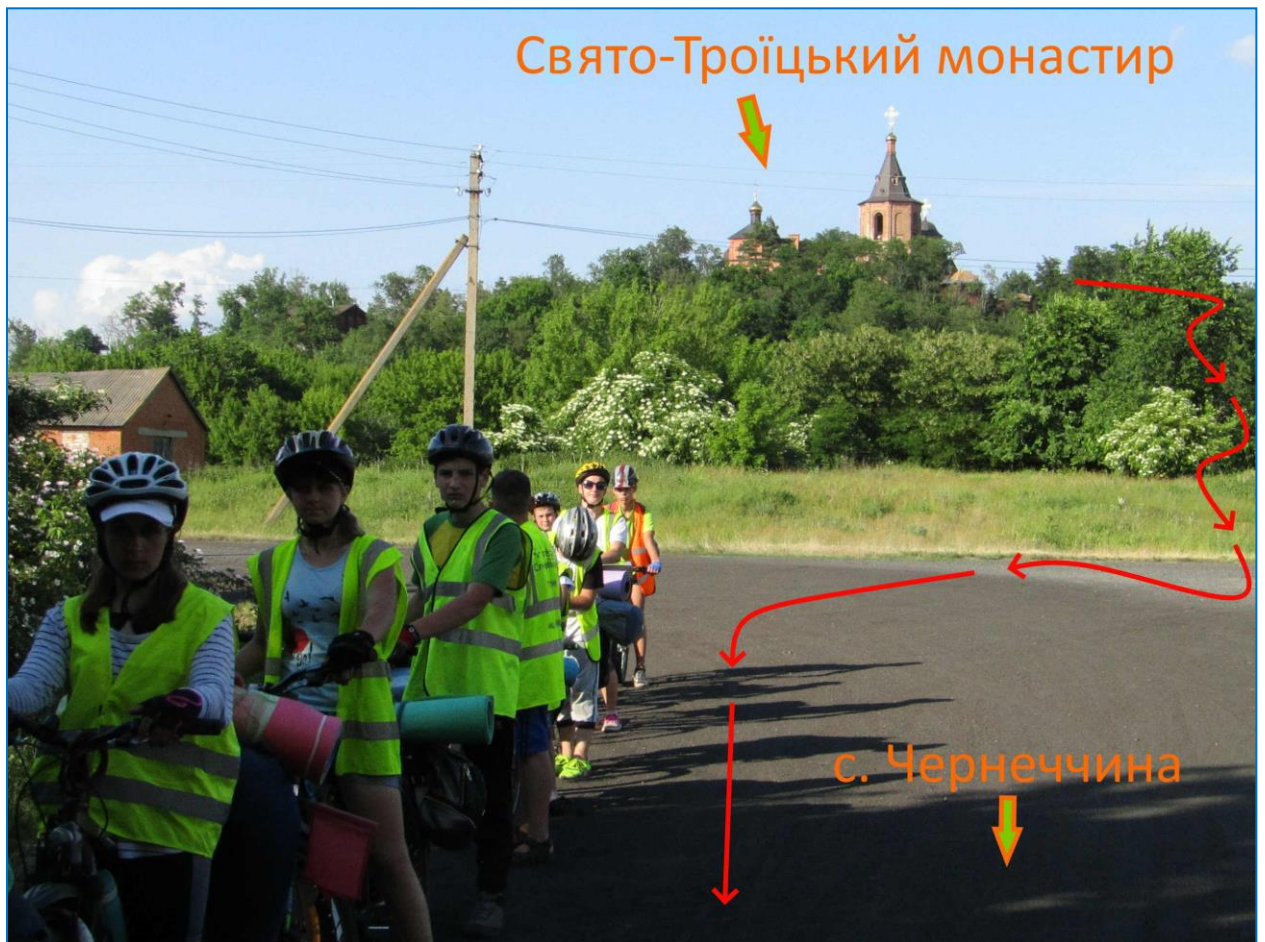

Фото 2.18. Дорогою до с. Чернеччина

Фото 2.19. Місце напівднювання і ночівлі

03 червня 2019 року

3 день

с. Чернеччина – с. Куземин

Пройдена відстань – 27 км

Ходовий час – 2 год. 35 хв.

Метеорологічні умови – тепло, сонячно

Виїзд о 09.15

Стали на ночівлю о 18.20

Покриття доріг: асфальт – 21 км, ґрунтова / грейдерна дорога – 6 км

До центра села Чернеччина веде асфальтована дорога (фото 3.1). Фотографуємося біля клубу та погруддя П. Воронька (фото 3.2, 3.3). Далі у південному напрямку кам'яною, асфальтованою дорогою (фото 3.4, 3.5), що знаходиться в жахливому стані, їдемо до с. Риботень (фото 3.6). Піднявшись на гору (фото 3.7, 3.8), помилувалися чудовими краєвидами берегів р. Ворскла, м. Охтирки, монастиря (фото 3.9.) (Широта 50.281387. Довгота 34.784431).

Наш шлях продовжується в пд. напрямку. Дорога – розбитий асфальт. Вона йде повз ліси зліва і поля – справа. Проїжджаємо одну з вищих точок нашого краю – 204 м над рівнем моря (Широта 50.2815. Довгота 34.784678). Спускаємося до роздоріжжя і їдемо вниз у сх. напрямку до с. Журавне (фото 3.10). Від с. Чернеччина до роздоріжжя проїхали 9 км. У с. Журавне відвідали Архангело-Михайлівську церкву (фото 3.11) (Широта 50.243713. Довгота 34.768982) (зі слів місцевого священника на її території знаходиться жіночий монастир). За церквою – зруйнований міст, вказаний на картах (фото 3.12), проте він не діючий, бо зруйнований великою водою років 10 тому.

Від клубу (фото 3.13) дорога йде на підйом до с. Попелівщина у пд.-зх. напрямку. Через село дорога переважно ґрунтова (фото 3.14). Від с. Попелівщина до с. Лутище – ґрунтова польова дорога (фото 3.15 – 3.17).

Переїхали 2 мости через р. Ворсклу (фото 3.18) і ґрунтовими дорогами с. Лутище (фото 3.19) доїхали до школи-маєтку пана Виноградова (Широта

50.193001. Довгота 34.752331). У маєтку нам провів екскурсію директор навчального закладу (фото 3.20, 3.21). Біля школи асфальт кращої якості.

Продовжуємо наш напрям асфальтом в пд. напрямку до с. Українка (фото 3.22). Після села йде грейдерна дорога майже до самого мосту у с. Куземин. Вона з усіх сторін оточена лісовими хвойними масивами (фото 3.23, 3.24). У Куземині неподалік мосту стали на ночівлю (фото 3.25) (Широта 50.139079. Довгота 34.686145). Місце для багаття обладнане, дрова є в достатній кількості.

Фото 3.1. Дорогою через с. Чернеччина

Фото 3.2. Чернеччинський сільський будинок культури

Фото 3.3. Біля погруддя П. Вороньку

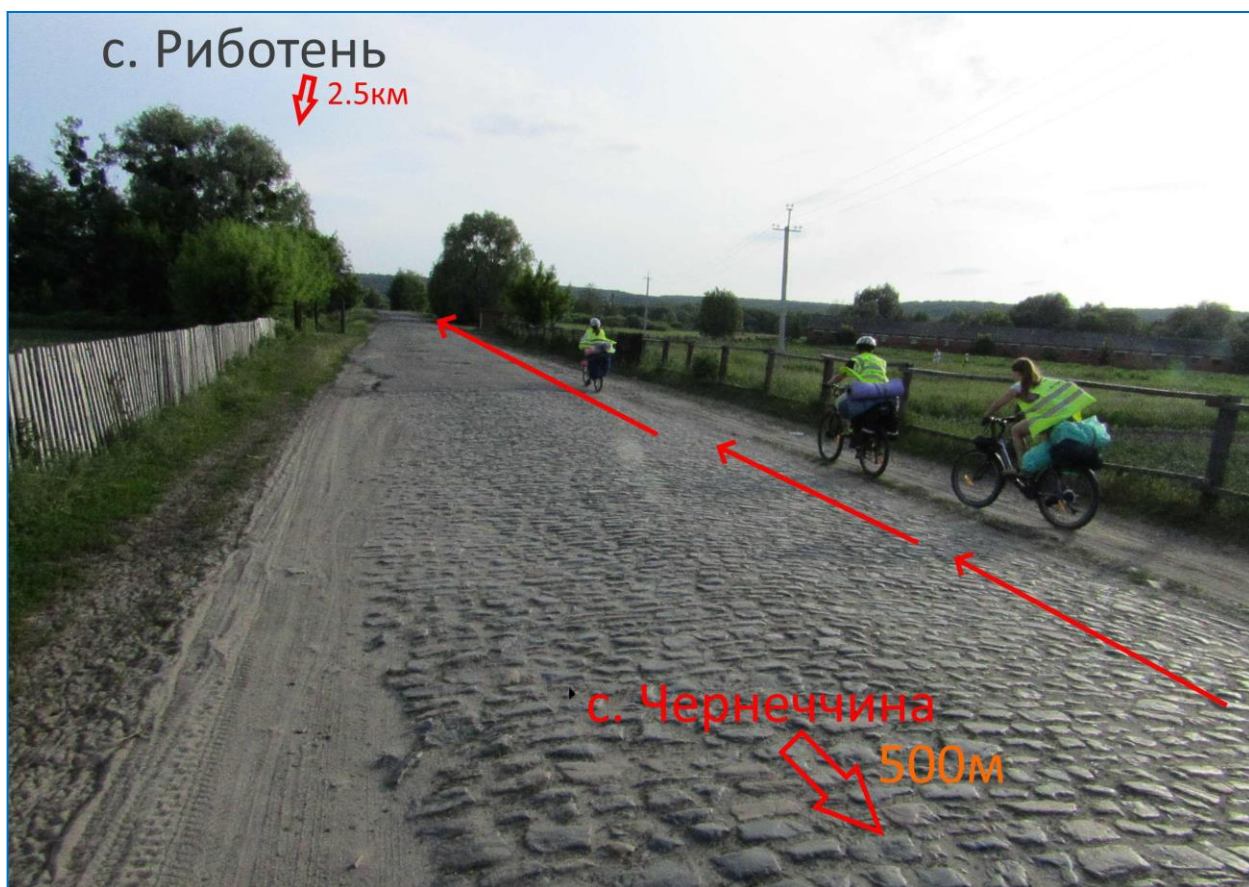

Фото 3.4. Дорогою до с. Риботень

Фото 3.5. Дорогою до с. Риботень

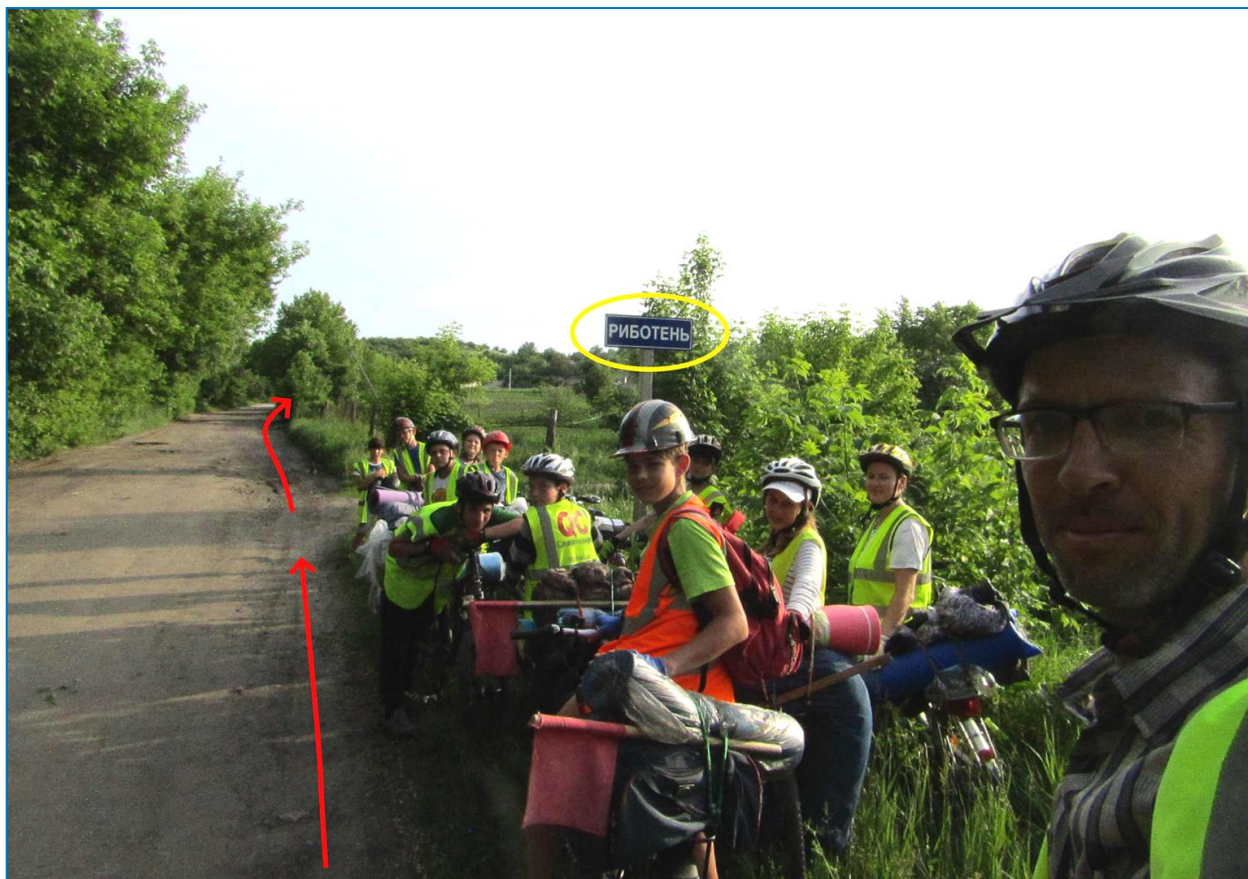

Фото 3.6. При в'їзді у с. Риботень

Фото 3.7. Перед підйомом на Риботнянську гору

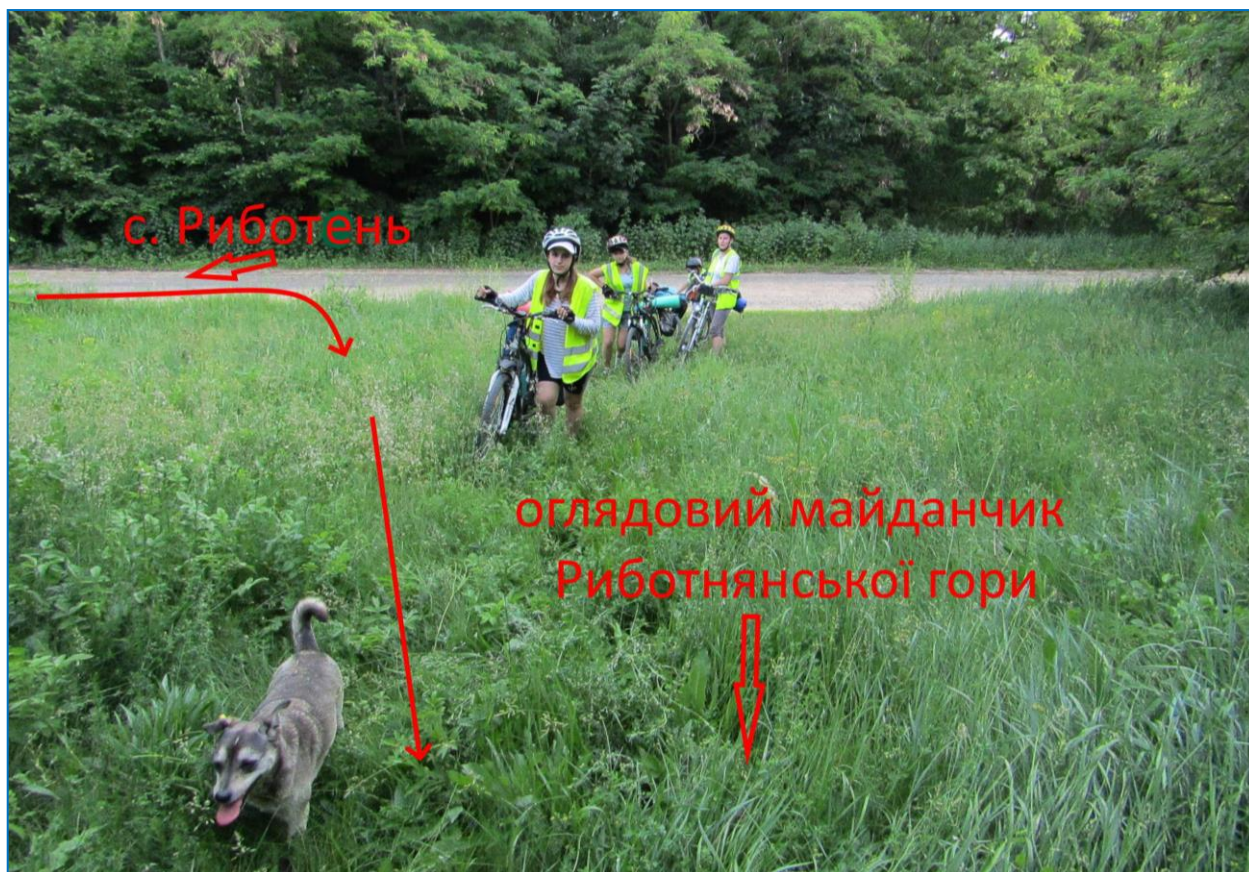

Фото 3.8. Підйом на Риботнянську гору

Фото 3.9. На Риботнянській горі

Фото 3.10. Дорога у напрямку с. Журавне

Фото 3.11. Архангело-Михайлівська церква у с. Журавне

Фото 3.12. Зруйнований міст у с. Журавне

Фото 3.13. Сільський клуб-бібліотека у с. Журавне

Фото 3.14. Дорога через с. Попелівщина

Фото 3.15. Дорога від с. Попелівщина до с. Лутище

Фото 3.16. Дорога від с. Попелівщина до с. Лутище

Фото 3.17. Дорога від с. Попелівщина до с. Лутище

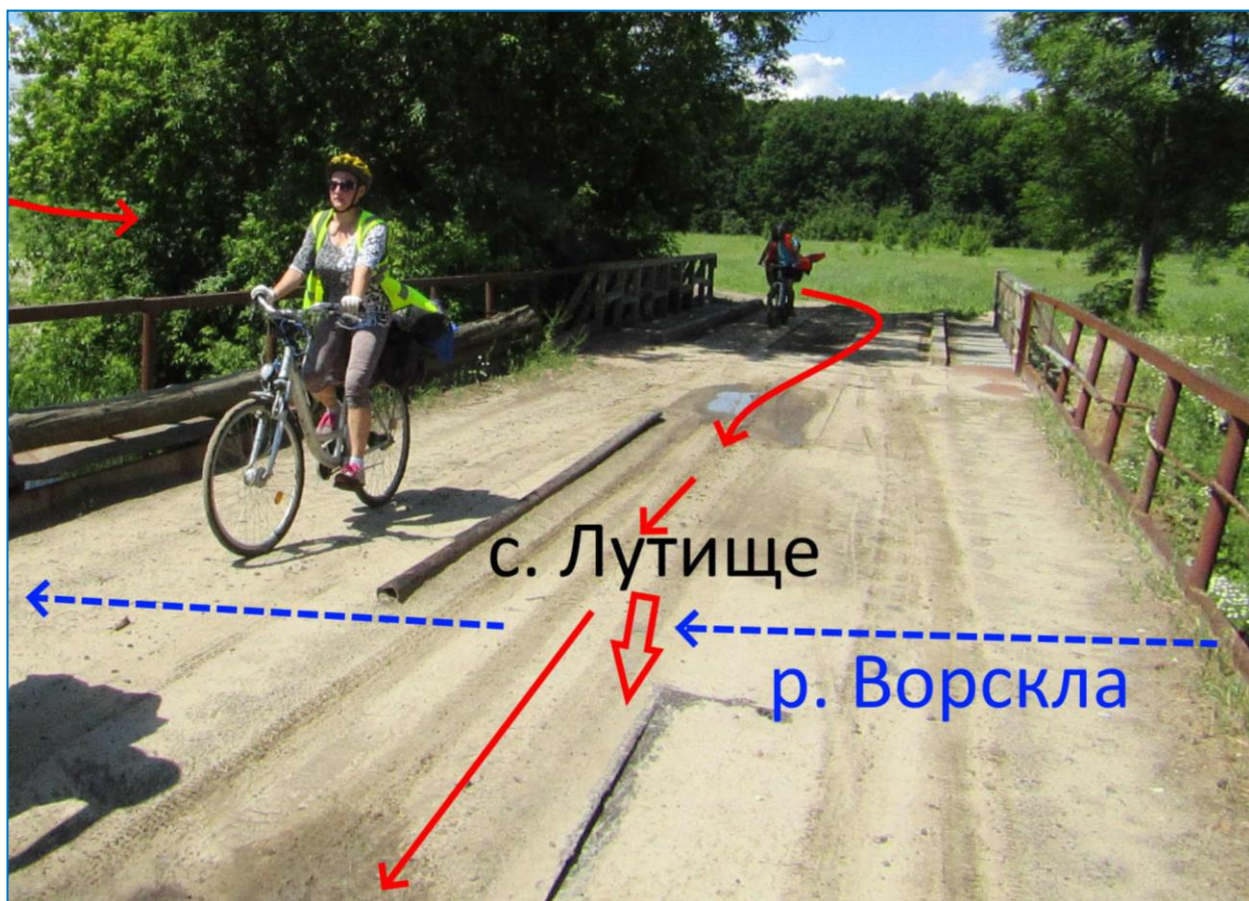

Фото 3.18. Міст через р. Ворскла

Фото 3.19. Ґрунтовою дорогою через с. Лутище

Фото 3.20. Екскурсія в школі-маєтку пана Виноградова (с. Лутище)

Фото 3.21. Екскурсія в школі-маєтку пана Виноградова (с. Лутище)

Фото 3.22. При в'їзді у с. Українка

Фото 3.23. Дорогою до с. Куземин

Фото 3.24. Дорогою до с. Куземин

Фото 3.25. Місце ночівлі

04 червня 2019 року

4 день

с. Куземин – с. Лутище

Пройдена відстань – 30 км

Ходовий час – 2 год. 55 хв.

Метеорологічні умови – день сонячний, увечері напередодні пройшов дощ
Виїзд о 9.40

Стали на ночівлю о 17.50

Покриття доріг: асфальт – 18 км, ґрунтова / грейдерна дорога – 12 км

При в'їзді в с. Куземин переїжджаємо залізобетонний міст (фото 4.1). Відразу праворуч вздовж підніжжя гори та річки йде стежка на Замкову Гору (Широта 50.139894. Довгота 34.681499). Замкова Гора – початок укріплення Більського городища. Фотографуємося на Горі (фото 4.2, 4.3).

Повертаємося до мосту. За мостом звертаємо праворуч (фото 4.4, 4.5) і луговою піщаною дорогою (фото 4.6, 4.7), вкритою калюжами після нещодавнього дощу (фото 4.8, 4.9), їдемо вздовж р. Ворскла до греблі на р. Ворскла (Широта 50.115398. Довгота 34.691917) (фото 4.10, 4.11). Луговими, лісовими піщаними дорогами у східному напрямку (фото 4.12) доїжджаємо до Більського джерела (Широта 50.077193. Довгота 34.677722) (фото 4.13, 4.14), розташованого перед мостом через р. Ворскла на дорозі, що з'єднує смт Котельва та с. Більськ.

Від с. Куземин до Більського джерела 11 км. Біля джерела поповнили запаси води. Від джерела йде стрімкий затяжний підйом з трьома крутими поворотами (фото 4.15, 4.16). Пройшли пам'ятний знак, встановлений на честь С.А. Ковпака (фото 4.17). Піднялися на гору (фото 4.18), помилувалися чудовими навколишніми краєвидами з альтанки (фото 4.19). Відвідали дуб Сковороди (Широта 50.075031. Довгота 34.666269) (фото 4.20).

Повертаємося назад цією ж самою дорогою до джерела, але тепер дорога уявляє стрімкий спуск. Доводиться їхати дуже обережно, стримуючи швидкість всієї групи. На дорозі є незначні ями. Узбіччя дороги притрушені піском, що може призвести до падіння. Від джерела їдемо на схід, проїжджаємо 2 мости. Дорога до Котельви йде луками, перед Котельвою незначний підйом (фото 4.21). Від знаку «Більськ» до центра Котельви 9 км.

У Котельві (фото 4.22) відвідали Свято-Троїцьку церкву (фото 4.23, 4.24), пам'ятник С.А. Ковпаку (Широта 50.063469. Довгота 34.750094), паркову зону (фото 4.25, 4.26).

Змінюємо напрям на захід. При виїзді з Котельви фотографуємося біля «Ейфелевої вежі» (фото 4.27) (Широта 50.063469. Довгота 34.750094) (бар-ресторан «Калина»). Від центру до виїзду з населеного пункту проїхали 6 км (фото 4.28) і далі дорогою Н-12 до с. Хухра у пн. напрямку проїхали ще 18 км. Цією дорогою проїхали дорожні розділові знаки «Полтавська область», «Сумська область» (фото 4.29, 4.30).

Між селами Лутище і Хухра заночували (фото 4.31, 4.32) (Широта 50.194952. Довгота 34.77499). Місце ночівлі зручне, дров удосталь. Воду привезли із собою.

Фото 4.1. Міст через р. Ворсклу (с. Куземин)

Фото 4.2. На Замковій Горі (с. Куземин)

Фото 4.3. Спуск із Замкової Гори (с. Куземин)

Фото 4.4. Від'їзд від Замкової Гори

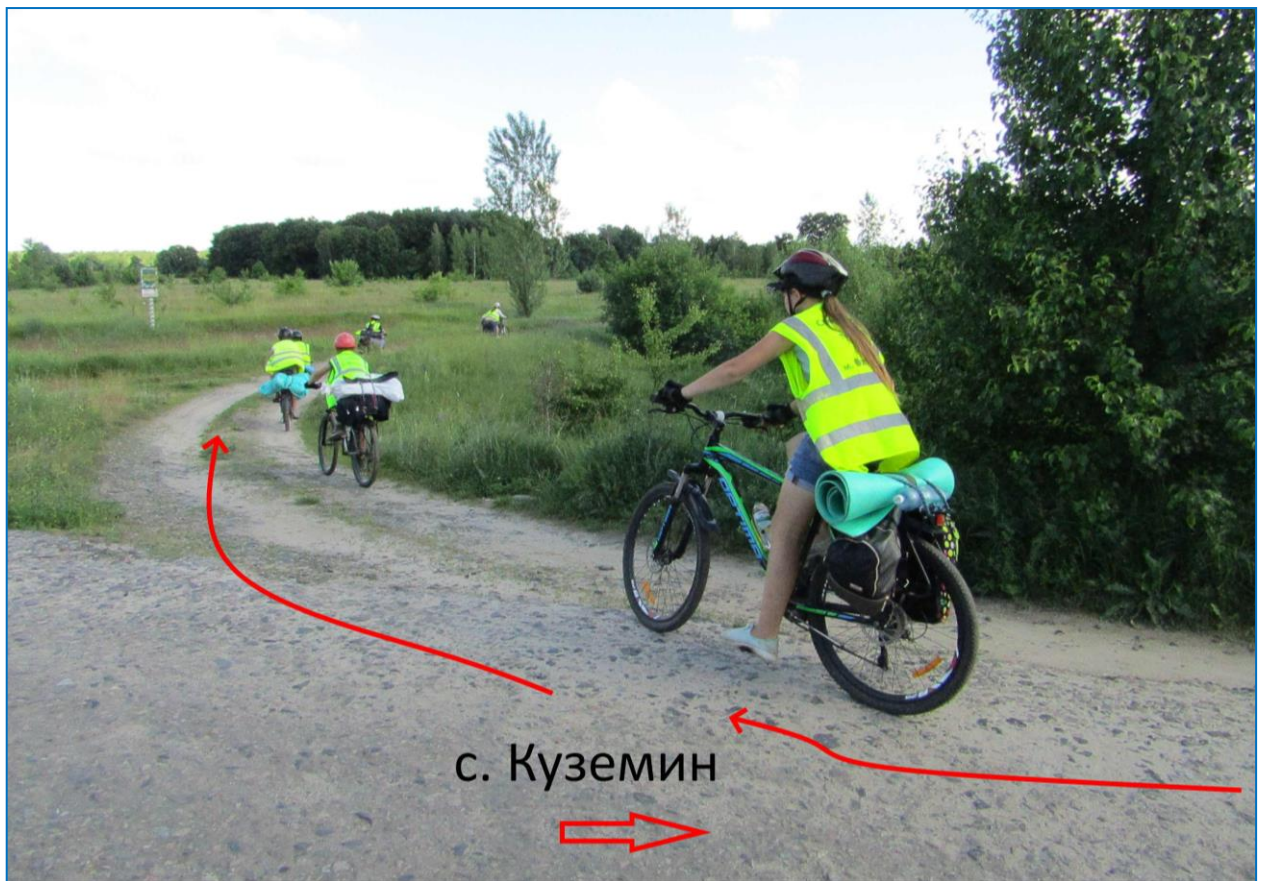

Фото 4.5. Від'їзд від Замкової Гори

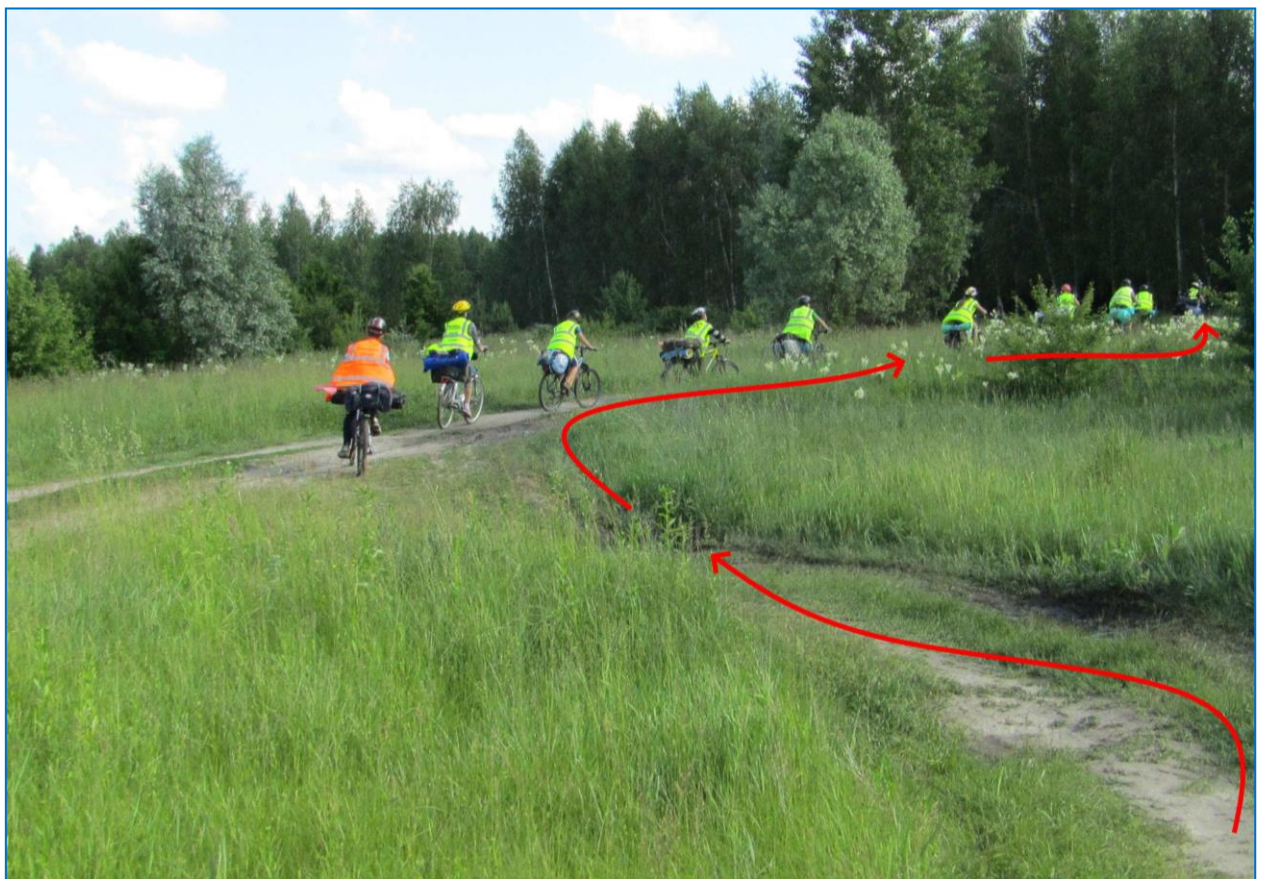

Фото 4.6. Луговою пісчаною дорогою

Фото 4.7. Луговою пісчаною дорогою

Фото 4.8. Дорога після дощу

Фото 4.9. Дорога після дощу

Фото 4.10. Через греблю на р. Ворскла

Фото 4.11. Гребля на р. Ворскла

Фото 4.12. Розмита дощами дорога до Більського джерела

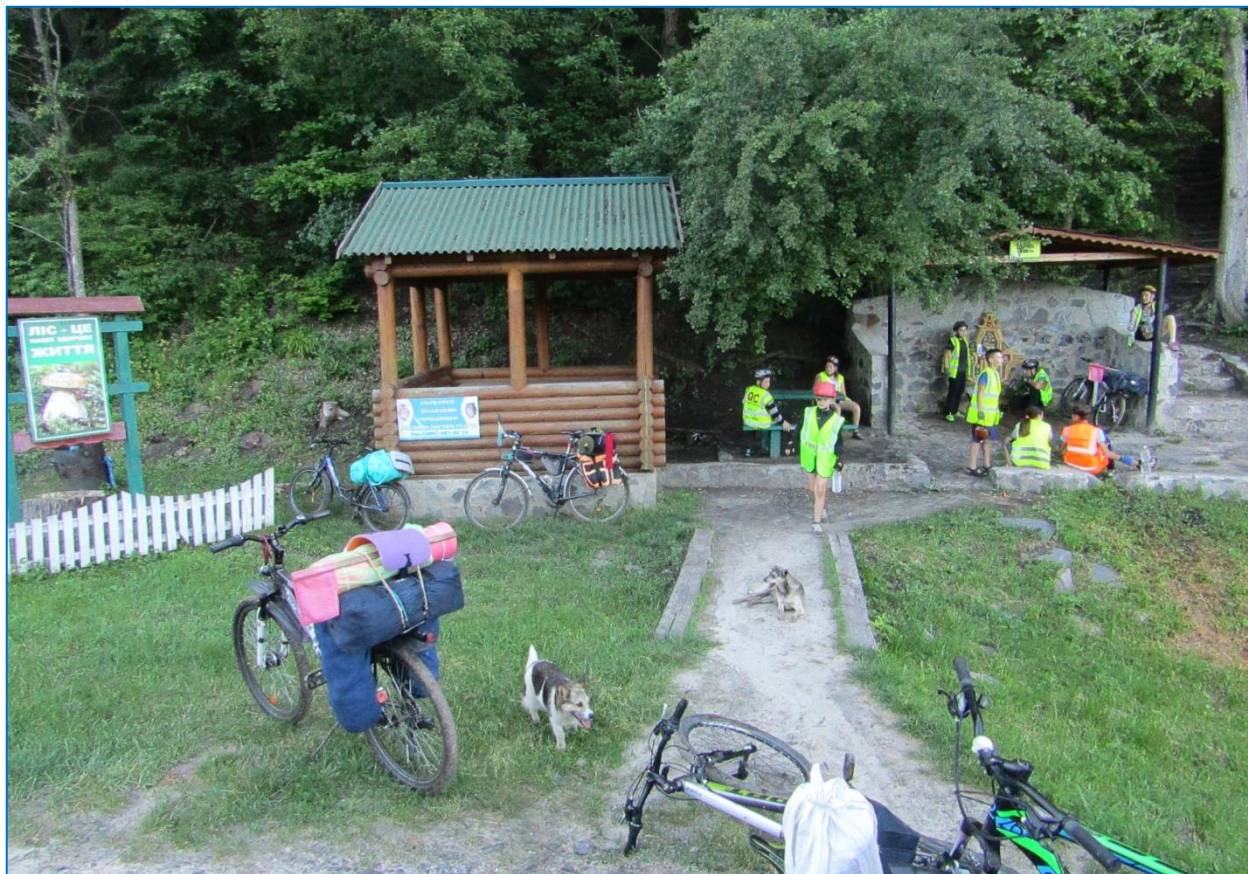

Фото 4.13. Більське джерело

Фото 4.14. Більське джерело

Фото 4.15. Подолання стрімкого зтяжного підйому

Фото 4.16. Подолання стрімкого зтяжного підйому

Фото 4.17. Пам'ятний знак на честь С. Ковпака

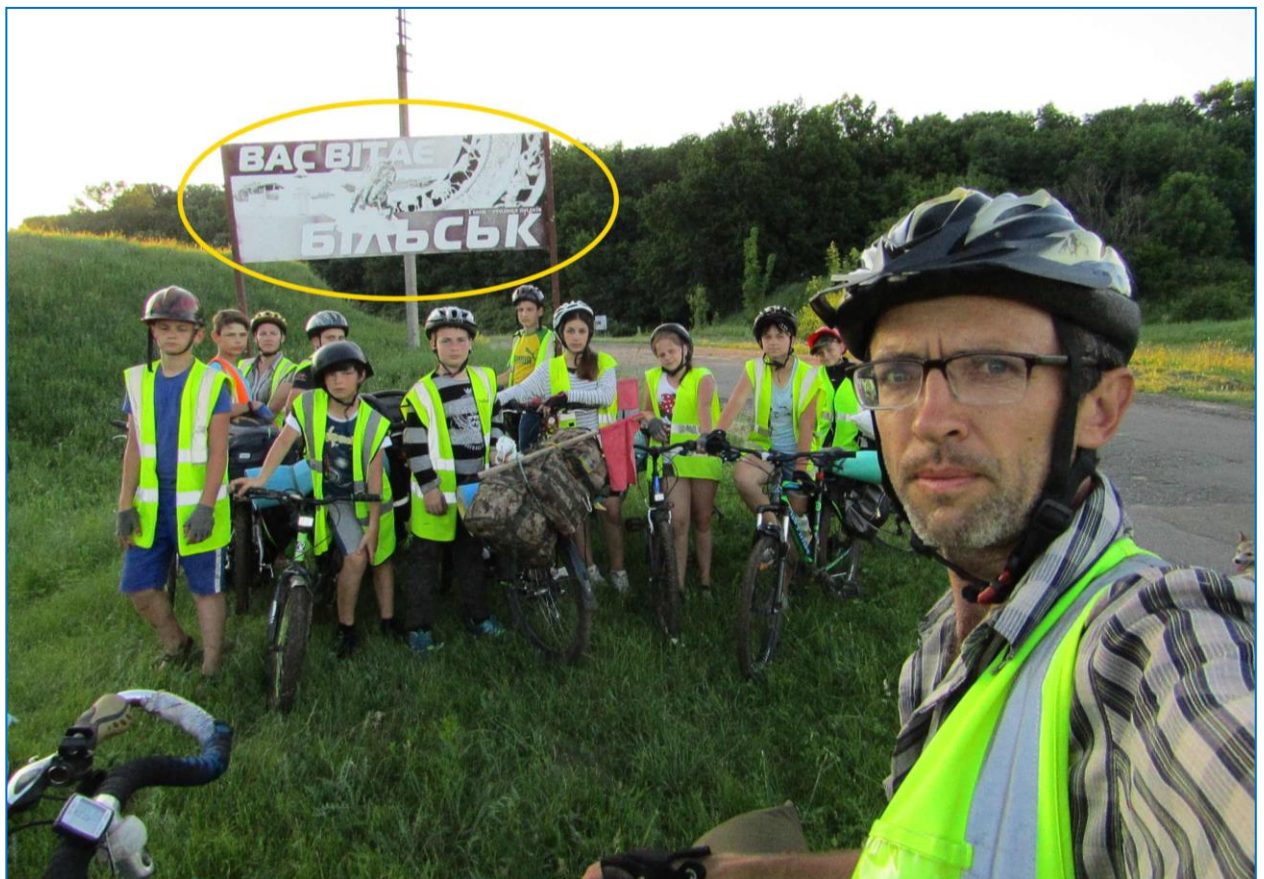

Фото 4.18. На горі Більського городища

Фото 4.19. Відпочинок в альтанці (Більське городище)

Фото 4.20. Біля дуба Сквороди

Фото 4.21. Незначний підйом перед смт Котельва

Фото 4.22. При в'їзді у смт Котельва

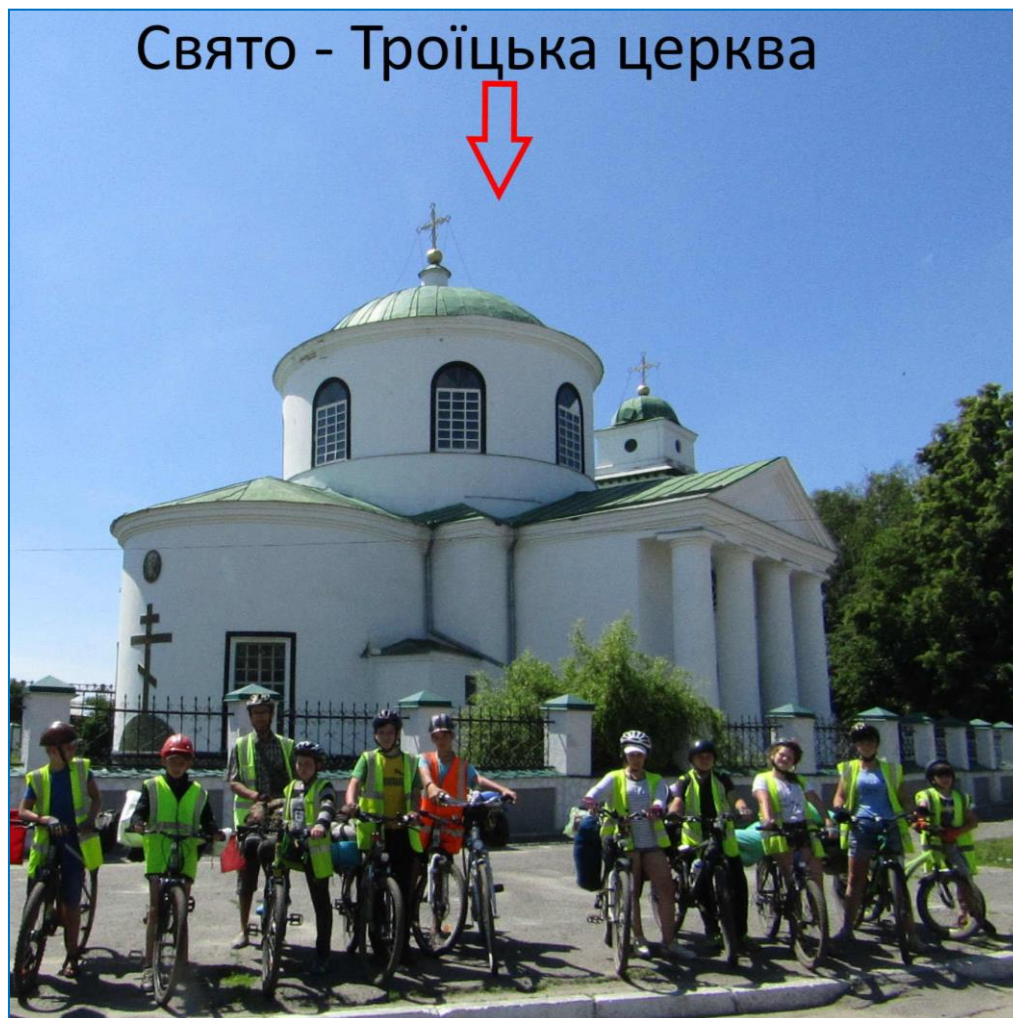

Фото 4.23. Свято-Троїцька церква в смт Котельва

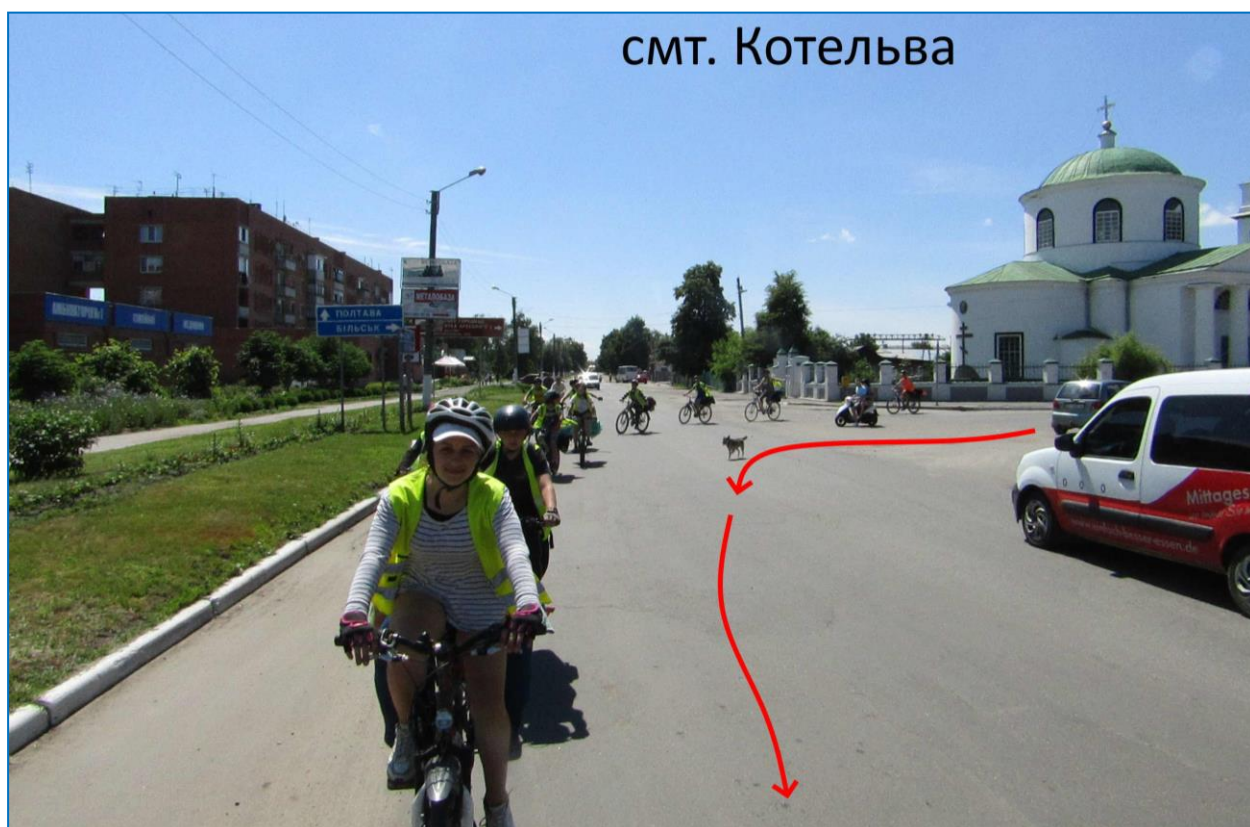

Фото 4.24. Дорогою через смт Котельва

Фото 4.25. Пам'ятник С.А. Ковпаку (сmt Котельва)

Фото 4.26. Паркова зона сmt Котельва

Фото 4.27. «Ейфелева вежа» (сmt Котельва), знімає місцевий житель

Фото 4.28. Дорогою через сmt Котельва

Фото 4.29. Дорожній знак «Полтавська область»

Фото 4.30. Дорожній знак «Сумська область»

Фото 4.31. Дорогою до с. Хухра

Фото 4.32. Місце ночівлі

05 червня 2019 року

5 день

с. Лутище – с. Бугрувате

Пройдена відстань – 23 км

Ходовий час – 2 год. 10 хв.

Метеорологічні умови – сонячно, тепло, парко, душно

Виїзд о 9.45

Стали на ночівлю о 17.50

Покриття доріг: асфальт – 20 км, ґрунтова / ґрейдерна дорога – 3 км

Повертаємося до дороги Н-12 і прямуємо до с. Хухра (фото 5.1). Відвідали Хухрянське лісництво (Широта 50.206565. Довгота 34.807488) (фото 5.2), яке є філією Охтирського. Проїхали поворот до с. Пилівка (фото 5.3).

У місцевому клубі зустрілися з працівниками сільської ради, які допомогли організувати нам зустріч з місцевим жителем, учасником АТО Юрієм Невдачиним (фото 5.4), у якого ми взяли інтерв'ю.

Переїхавши залізобетонний міст через р. Хухра повернули на схід (фото 5.5). Ґрейдерною дорогою з незначними підйомами та спусками проїхали через с. Перемогу та с. Восьме Березня (фото 5.6-5.8). Через 12 км потрапили в с. Бугрувате (фото 5.9). Відвідали пам'ятник загиблим воїнам в роки Другої світової війни (фото 5.10).

Розташувалися на ночівлю біля озера (фото 5.11) (Широта 50.19355. Довгота 34.987507). Особливих проблем з розташуванням та дровами для багаття не було, поруч обладнане місце відпочинку.

Фото 5.1. При в'їзді у с. Хухра

Фото 5.2. Хухрянське лісництво

Фото 5.3. Поворот до с. Пилівка

Фото 5.4. Зустріч із жителем с. Хухра, учасником АТО – Юрієм Невдачиним

Фото 5.5. Поворот до с. Перемога

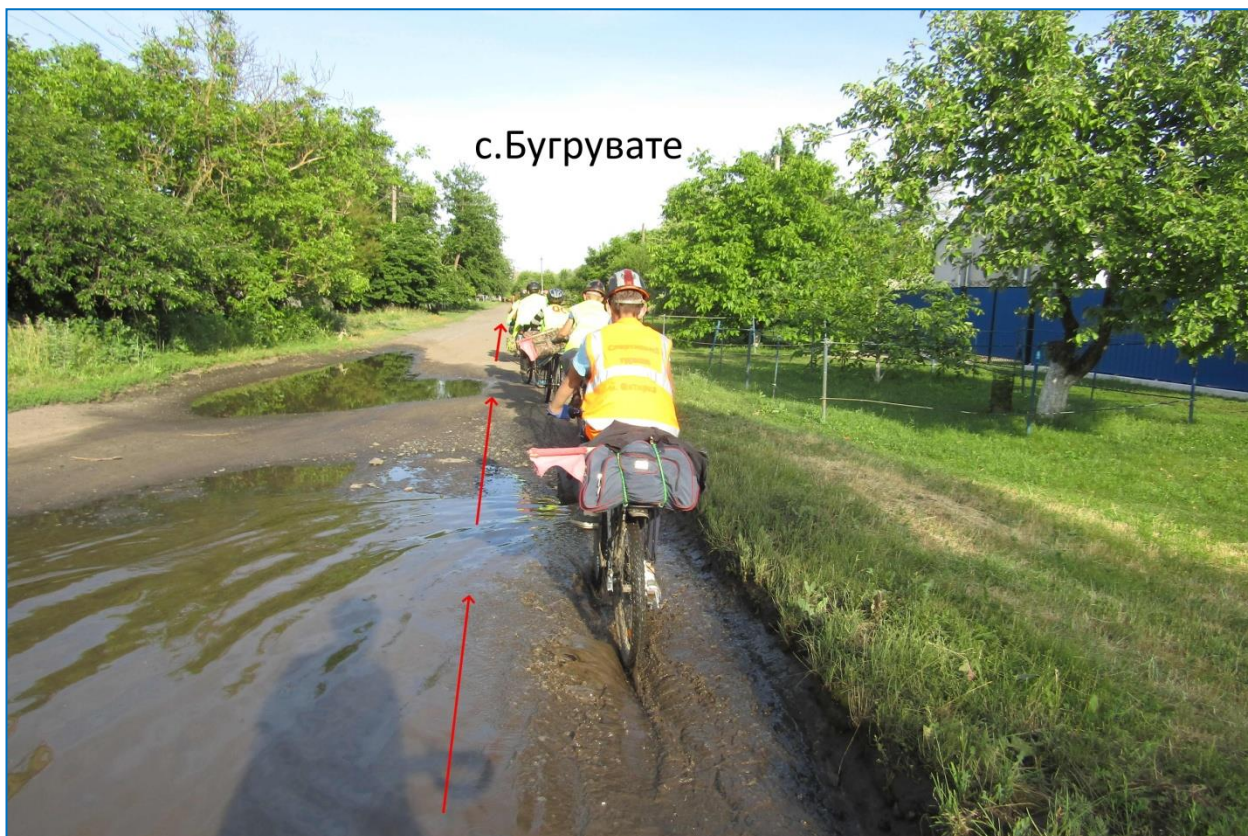
Фото 5.6. Грейдерною дорогою до с. Перемога

Фото 5.7. Розмитою дощами дорогою через с. Восьме Березня

Фото 5.8. Розмитою дощами чорноземною дорогою до с. Бугрувате

с.Бугрувате

Фото 5.9. Дорогою через с. Бугрувате

Фото 5.10. Біля пам'ятника жителям с. Бугрувате загиблим у роки Другої світової війни

Фото 5.11. Місце ночівлі

06 червня 2019 року

6 день

с. Бугрувате – с. Сонячне – м. Охтирка

Пройдена відстань – 31 км

Ходовий час – 2 год. 25 хв.

Метеорологічні умови – сонячно, тепло

Виїзд о 10.15

Покриття доріг: асфальт – 25 км, ґрунтова / грейдерна дорога – 6 км

З місця ночівлі виходимо до дороги та тримаємо східний напрямок (фото 6.1). Проїхавши 5 км, звертаємо на пн. до с. Сонячне (фото 6.2) і, проїхавши через дамбу, долаємо стрімкий підйом (приблизно 900 м) (фото 6.3). Екскурсію селом Сонячне провела учасниця нашого велопоходу Шуміліна Аня. Вона провела на екскурсію і по Іванівській дослідно-селекційній станції (Широта 50.189415. Довгота 35.048532) (фото 6.4).

При виїзді із с. Сонячне (фото 6.5) змінюємо напрям на пн. в сторону с. Мирне (Іллічівка). Проїхавши 4 км до роздоріжжя, біля якого йде ЛЕП, звертаємо на пн.-зх. Польовою чорноземною дорогою їдемо 4 км повз лісосмуги з незначним спуском (фото 6.6, 6.7), а потім підйомом до асфальту. Через 1,5 км доїжджаємо до постаменту з гарматою (фото 6.8), Кургану Бойової Слави (Широта 50.24444. Довгота 34.999083) (фото 6.9), пам'ятного знаку, встановленого у 2006 році на честь 355-річчя Охтирського козацького полку (фото 6.10).

Наш шлях продовжується поганою асфальтованою дорогою повз яблуневі сади (фото 6.11). За 10 км у пн.-зх. напрямку, проїхавши військову частину з локаторами, звертаємо праворуч, на захід, до греблі на р. Охтирка. Грейдерною дорогою виїжджаємо на відремонтовану Харківську дорогу Р-46. Від повороту до дороги 1,5 км. Проїхавши ще 800 м, заїжджаємо до Монументу Бойової Слави (Широта 50.308813. Довгота 34.937822) (фото 6.12).

Заїжджаємо до м. Охтирка (фото 6.13).

Кінець маршруту.

Фото 6.1. Виїзд на маршрут у с. Бугрувате

Фото 6.2. При в'їзді у с. Сонячне

Фото 6.3. Подолання стрімкого підйому (с. Сонячне)

Фото 6.4. Іванівська дослідно-селекційна станція (с. Сонячне)

Фото 6.5. Виїзд із с. Сонячне

Фото 6.6. Польовою чорноземною дорогою

Фото 6.7. Польовою чорноземною дорогою

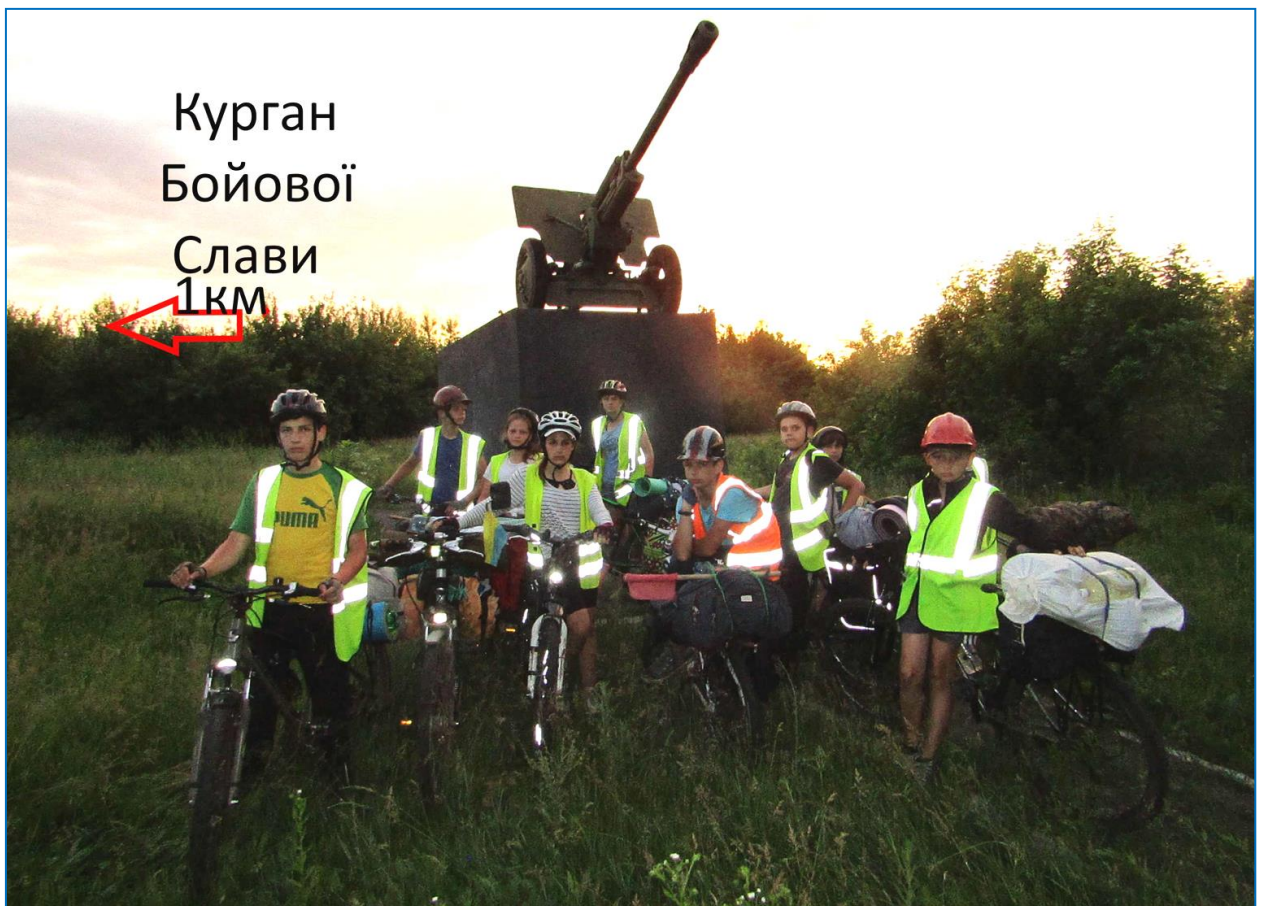

Фото 6.8. Постамент з гарматою

Фото 6.9. Курган Бойової Слави

Фото 6.10. Пам'ятний знак, встановлений у 2006 році на честь 355-річчя
Охтирського козацького полку

Фото 6.11. Асфальтованою дорогою до м. Охтирка

Фото 6.12. Монумент Бойової Слави

Фото 6.13. Кінець маршруту (до Охтирки доїхали, але батарейки не витримали)

ОПИС КРАЄЗНАВЧОЇ РОБОТИ НА МАРШРУТІ

Розробляючи маршрут подорожі і готуючись до походу, ми опрацювали путівники Сумської і Полтавської областей, довідкову літературу, посібники з туризму і краєзнавства та інші літературні джерела. Працювали з матеріалами в Охтирському краєзнавчому музеї, міських та районній бібліотеках, мережі Інтернет, щоб зробити кожний день нашого походу змістовним і цікавим. За кожним населеним пунктом складеного маршруту були закріплені один або декілька наших юних екскурсоводів, які заздалегідь готували повідомлення про той чи інший досліджуваний об'єкт.

Розпочався похід з нашого рідного міста – **Охтирки**, яке було засноване поляками у 1641 році, а місцеві козаки охороняли південні кордони Російської держави. По нашому маршруту ми оглянули **Архангело – Михайлівську церкву**, викладену з червоної цегли у 1884 році.

Перший населений пункт, який був на нашій маршрутній карті, – **село Климентове** Сумської області. Від околиці м. Охтирки до с. Климентове, поряд з автодорогою Харків – Суми, простягається найбільший із заповідних урочищ Гетьманського національного природного парку – «**Литовський бір**», який знаходиться на піщаній терасі лівого берега р. Ворскли.

Поблизу **с. Чернеччина** нас вразив своєю могутністю і величчю **Охтирський Свято – Троїцький чоловічий монастир**, що й справді нагадує фортецю, а у **с. Журавне** своєю архітектурною простотою здивувала **Архангело – Михайлівська церква**.

У **с. Чернеччина** ми згадали рядки віршів відомого дитячого поета **Платона Воронька**, побувавши біля його погруддя.

Біля **с. Доброславівка** та **с. Риботень** ми оглянули **піщані кар'єри**. Дуже неприємні враження залишив по собі Риботнянський кар'єр. Люди зробили на його території стихійне сміттєзвалище. Така собі ложка дьогтю на лоні життєдайної природи.

Назавжди запам'ятається знайомство із пам'яткою археології **Замковою Горою**, що знаходиться поблизу **с. Куземин** і є унікальною за красою та місткістю матеріальної культури. Це місцевий підручник історії під відкритим небом.

Наступний досліджуваний нами об'єкт – **Більське городище**, що знаходиться поблизу **с. Більськ Полтавської області**. Городище є унікальним археологічним комплексом, найбільшим в Європі поселенням доби раннього залізного віку.

У **сміт Котельва** Полтавської області ми відвідали **Свято – Троїцьку церкву** – цінну історико-архітектурною пам'яткою Лівобережної України 1812 року, оглянули **пам'ятник С.А. Ковпаку**.

Загадковим і таємничим був наступний досліджуваний нами об'єкт – **школа-маєток пана Виноградова**. Цей будинок – одночасно і школа, і музей, де збереглися тогочасна ліпнина, двері, вікна, каміни, підлога, навіть амфора скіфських часів. Будівля ця закладена у 1902 року і знаходиться вона у **с. Лутище** Сумської області.

У *с. Хухра* ми відвідали «*Хухрянське лісництво*», що є філією Охтирського лісництва, а також зустрілися з учасником АТО, місцевим жителем Юрієм Невдачиним.

Цікавим було знайомство з *Іванівською дослідно-селекційною станцією*, що знаходиться у *с. Сонячне* – однією із найстаріших серед дослідних установ України, заснованою в 1897 році на базі дослідного поля відомого цукрозаводчика Павла Івановича Харитоненка.

Наступний населений пункт на нашому маршруті – *с. Бугрувате*, що знаходиться на кордоні трьох областей – Сумської, Полтавської, Харківської. На території села знаходиться Бугруватівське нафтове родовище.

Поблизу *м. Охтирки* ми оглянули справді історичне місце – *Курган Бойової Слави та Монумент Бойової Слави*, постамент з гарматою, пам'ятний знак, встановлений у 2006 році на честь *355-річчя Охтирського козацького полку*.

Кожен учасник походу, за яким був закріплений окремий населений пункт, сам був екскурсоводом по вивченому об'єкту

КРАЄЗНАВЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Перший досліджуваний нами об'єкт на маршруті –

Церква Архистратига Михаїла

Екскурсовод Гончар Аліна:

«*Церква Архистратига Михаїла* – православна церква у місті Охтирка, пам'ятка архітектури національного значення. Вона розташована на берегах річки Гусинки, де колись була слобода Гусинець, яка пізніше увійшла до складу Охтирки. Храм на честь архангела Михаїла з'явився у цій місцевості не пізніше 1670 року. Ця дерев'яна, простої архітектури, церква згоріла у 1771 році, пожежа почалася від від недогорілої свічки і знищила храм майже з усім начинням. Вдалося врятувати лише різьблений іконостас та кілька богословських книг. У 1775 році на місці згарища звели нову церкву, також дерев'яну. Церква була п'ятидільна, одноверха, хрестоподібна у плані, усі зруби прямокутні.

У 1884 році поряд із старою дерев'яною церквою почалося зведення нового мурованого храму за проєктом харківського єпархіального архітектора В. Немкіна.

Будівництво велося коштом парафіян і завершилося у 1900 році, стару дерев'яну церкву розібрали 1910 року. Церква Архістрати́га Михаїла володіла 1,25 десятиною землі та цегляним заводом. Парафія церкви нараховувала близько 4000 осіб».

Перший населений пункт, який був на нашій маршрутній карті, – **с. Климентове.**

Про історію села та **Гетьманського національного природного парку** розповів *екскурсовод Бугаєнко Олександр*:

«Село Климентове знаходиться на лівому березі річки Ворскла, вище за течією на відстані 2,5 км розташоване село Литовка, нижче за течією на відстані 2,5 км розташоване село Залужани (Охтирська міськрада), на протилежному березі – село Сосонка. Річка в цьому місці звивиста, утворює лимани, стариці і заболочені озера. До села примикає великий лісовий масив (сосна), в якому розташовано кілька будинків і баз відпочинку. Через село проходить автомобільна дорога Н-12 Харків – Суми.

В селі Климентове знаходиться центроїд № 1 Гетьманського національного природного парку.

Гетьманський національний природний парк був створений 27 квітня 2009 року згідно Указу Президента України № 273/2009, з метою збереження, відтворення і раціонального використання типових та унікальних природних комплексів Лівобережного лісостепу, що мають важливе природоохоронне, наукове, естетичне, рекреаційне та оздоровче значення.

Гетьманський національний природний парк є державним об'єктом природно-заповідного фонду України загальнодержавного значення, природоохоронною, рекреаційною, культурно-освітньою, науково-дослідною установою, належить до державної власності і підпорядкований Міністерству екології та природних ресурсів України. Він знаходиться в південно-східній частині Сумської області на території трьох адміністративних районів: Великописарівського,

Тростянецького та Охтирського. Парк

створений в долині річки Ворскла. Починається він на кордоні з Російською Федерацією і за течією Ворскли простягається до межі з Полтавською областю, закінчується нижче села Куземин Охтирського району. До парку віднесені ділянки заплави, сама річка, місцями надзаплавні

тераси та правий корінний берег ріки. Загальна протяжність Ворскли в межах Сумської області 122 км, відповідно, такою є й протяжність Парку.

Унікальність Гетьманського національний природний парк полягає у тому, що тут збережено різноманітні типові ландшафти Лівобережного лісостепу – від низинних заплав, сфангових боліт до реліктових корінних лісів. Природні комплекси Парку були і раніше досить вагомо представлені в природно-заповідному фонді України. Так в межі парку увійшли гідрологічні заказники загальнодержавного значення «Хухрянський» (рік оголошення – 1980), «Бакирівський» (рік оголошення – 1977), «Климентівський» (рік оголошення – 1998) загальною площею близько 9,5 тис. га та місцевого значення «Ямний», розташованих в заплаві річки Ворскла. Вона є однією з найчистіших і найкрасивіших річок України. Також до складу Парку увійшли 6 заповідних урочищ (найбільше – «Литовський бір», безпосередньо прилягає до русла річки Ворскла. Це унікальний реліктовий сосновий бір, тут зустрічаються дерева, вік яких нараховує понад 200 років.) та 2 пам'ятки природи місцевого значення».

с. Чернеччина

Екскурсивод Бездрабко Аделіна про історію Охтирського Свято-Троїцького чоловічого монастиря:

«Чоловічий монастир заснований у 1654 році в мальовничому місці на вершині Монастирської гори, де розкинулися лісисті береги Ворскли. Першим будівельником монастиря був ігумен Іоанникій, який прибув в Охтирку зі своєю братією з розореного поляками Лебединського монастиря за Дніпром.

За переказами, перший дерев'яний храм був освячений в XVII столітті на честь Благовіщення Пресвятої Богородиці. Спочатку монастир носив ім'я Благовіщенського. Пізніше на кошти охтирського полковника Ф. Осипова замість дерев'яної була побудована однойменна кам'яна трапезна церква.

З 1720 року за наказом Петра I настоятелем Охтирського монастиря став духівник царя Т. Надаржинський. Помер він в 1729 році і був похований в Троїцькому соборі, побудованому ним. Його син І. Надаржинський на свої кошти побудував кам'яну церкву Преображення Господнього з братською трапезною і дзвіницею, а в 1741 році – лікарню з храмом Петра і Павла.

Головною святинею монастиря була чудотворна Охтирська ікона Божої Матері «Всіх скорботних Радість». У 1917 році Охтирський монастир був закритий, в ньому розмістили притулок для дітей-сиріт, потім військову частину.

У роки Другої світової війни будівлі монастиря сильно

постраждали. Відродження Охтирського Свято-Троїцького монастиря почалося в 2002 році. Зараз тут проводять богослужіння, влаштовують урочисті обряди й церемонії. При монастирі працює бібліотека».

Екскурсивод Андоленко Дар'я:

«Платон Воронько народився 1 грудня 1913 року в с. Чернеччина поблизу Охтирки на Сумщині. Виховувався в охтирському дитячому містечку-інтернаті. Навчався в Харківському автошляховому інституті, після закінчення якого їде до Таджикистану, де й працював за фахом. У 1935 р. його призвали до Червоної Армії. Демобілізувавшись, майбутній поет (він уже тоді писав вірші — здебільшого «для себе») повертається на Сумщину, деякий час вчителює, а у 1937 році вступає до Літературного інституту ім. М. Горького. В роки Другої світової війни воював добровольцем, у партизанських з'єднаннях С.А. Ковпака.

Платон Воронько є автором понад 30 збірок віршів і поем та великої кількості книжок і книжечок для дітей. Дуже відома його поезія — «Облітав журавель». Водночас він був відомим громадським діячем — обирався депутатом Верховної Ради УРСР десятого та одинадцятого скликань.

Заслуги поета відзначені урядовими нагородами і преміями. Він — лауреат Державної премії СРСР (1951, за книги «Добрий ранок» і «Славен мир»), Державної премії УРСР ім. Т.Г. Шевченка (1972, за книгу «Повінь»), літературної премії ім. Лесі Українки (1976, збірки віршів «Всім по сім»).

Помер поет у липні 1988 року».

с. Журавне

Екскурсивод Мовчан Андрій:

«Ця місцевість на березі Ворскли під захистом заліснених пагорбів приваблювала людей здавна. Так, безпосередньо біля села вчені дослідили кілька старовинних могильників і з'ясували, що поселення існувало тут ще у XI столітті. Сучасна ж історія Журавного розпочинається з 1650-х років, коли на ці землі йшла хвиля переселенців з правобережної України. А вже у 1658 році в селі було зведено дерев'яну церкву.

З ростом поселення виникла необхідність у зведенні більшого храму, тож у 1722 році було закладено новий дерев'яний **Архангело-Михайлівський храм**. Відомим він став тим, що при його будівництві не було використано жодного цвяха. Споруда простояла аж до наших днів, але за останнє століття вона зовсім протрухлявіла, тож чотири роки тому її було розібрано і на її місці зведено точну копію».

с. Куземин, с. Більськ

Екскурсивод Поваляєв Ілля:

«Замкова Гора, яка також є початком укріплення Більського городища, знаходиться поблизу **с. Куземин**, яка, як і всі пам'ятки археології, є унікальною за красою та місткістю матеріальної культури.

Більське городище городище скіфського часу (кінець VIII-початок III століть до нашої ери), розташоване на височині в межиріччі річки Ворскли та правої

притоки Псла річки Суха Грунь в районі села Більськ Котелевського району Полтавської області.

Городище складається з трьох укріплених поселень (Куземинське, Західне Більське і Східне Більське укріплення), об'єднаних однією фортечною стіною (Велике Більське городище). Загальна площа городища 4400 га. Для порівняння площа Вавилону – 900 га, він майже в 5 разів менший. Довжина валів – 33 833 метрів. Низкою дослідників ототожнюється з літописним містом Гелоном, який згадує у своїх творах давньогрецький історик Геродот.

У липні 2016 року співробітники музею археології і етнографії Харківського національного університету ім. Каразіна разом з представниками заповідника «Більськ» в межах городища виявили найбільшу на Лівобережній Україні знахідку, яка налічує 30 золотих виробів.

Наприкінці липня 2017 року стартувала третя літня польова археологічна школа за участю археологів та науковців з восьми провідних вищих навчальних закладів України, що прибули на розкопки залишків Більського городища. За перші дні експедиції відкопали сенсаційні знахідки. Серед знахідок: скіфське золото, унікальні вцілілі амфори скіфської доби,

різноманітні прикраси, наконечники для стріл і навіть стародавні шкіряні вироби, що були виявлені під час розкопок двох курганів скіфської доби. Так в одному з курганів знайшли цілою сіро-глиняну посудину VI ст. до нашої ери, три бронзові бляшки та вток від списа. У другому кургані знайдено посуд, золоті прикраси та два людських скелети».

сmt Котельва

Екскурсовод Тесменецький Олексій:

«Котелевська **Свято-Троїцька церква** – храм у сmt Котельві (районний центр Полтавської області), цінна історико-архітектурна пам'ятка Лівобережної України в стилі неокласицизму, найзначніша пам'ятка селища і району.

Нині існуюча мурована церковна споруда є четвертим «втіленням» місцевого храму – її почали будувати у 1809 році, освятили у 1812-му, у 1838 році до західного фасаду церкви прибудували муровану дзвіницю.

Троїцька церква – пам'ятник архітектури 1812

року. Нині являє собою однокупольну хрестоподібну за планом споруду з напівкруглою апсидою та подовженою західною частиною з дзвіницею. Споруда Троїцької церкви відзначається чіткими гармонійними пропорціями, лаконічним вирішенням зовнішнього вигляду та композиції. Вона унікальна тим, що дійшла до нашого часу у своєму первісному стані та є однією з небагатьох пам'яток архітектури стилю класицизму в Україні.

Свято-Троїцька церква стоїть на горизонтальній ділянці; з півдня до неї примикає садибна забудова, із заходу – міська бібліотека, а зі сходу і півночі вона обмежена міськими вулицями. Зі східного боку збереглася цегляна огорожа з металевими ажурними воротами та хвіртками. Огорожа на інших ділянках побудована в 1970-х роках.

У 1844 році поряд із церквою побудували з цегли церковно-приходський будинок. Згодом навколо храму поставили цегляну огорожу з дерев'яною решіткою, яку в 90-х роках ХІХ ст. замінили металевою. При Троїцькому храмі ще в 1812 році була відкрита перша в слободі церковноприходська школа.

На початку 1970-х років ХХ ст. постало питання про заміну старого панікадила зі свічками на електричне. Його привезли з Харкова, коштувало воно 3 000 карбованців. Дізнавшись про коштовне придбання Троїцької громади, місцева влада вирішила вилучити новий церковний світильник і повісити його у новозбудованому кінотеатрі селища. Почувши про таку владну ініціативу, парафіяни Троїцького храму, не гаючи часу, встановили його тієї ж ночі. Коли зранку прийшли перевіряючі, панікадило вже висіло, тож ніхто вже не наважився його знімати. Узагалі в 70-х роках ХХ ст. у житті парафії відбувається ряд позитивних змін. Було повністю замінено церковний дах, зроблено гідроізоляційне вимощення навколо храму й поставлено цегляну огорожу з металевими решітками, всередині храму замінено підлогу, встановлено новий чотирирясний іконостас».

Екскурсивод Лях Андрій:

«Котелевський **пам'ятник Сидору Ковпаку** – монументальний пам'ятник-погруддя двічі Герою Радянського Союзу (1942, 1944) керівникові найбільшого партизанського з'єднання часів німецько-радянської війни, державному діячеві СРСР Сидору Артемовичу Ковпаку, встановлений на його батьківщині смт Котельві (районний центр Полтавської області).

Автори пам'ятника – архітектор О. Колесніченко та скульптор К. Діденко.

Розташований у центрі селища пам'ятник є визначною пам'яткою Котельви, водночас це один з перших (1948) і найскладніший за композицією взірець із серії пам'ятників, що встановлювалися двічі Героям СРСР на їх «малій» батьківщині в радянський час.

Пам'ятник оригінально вирішений з художнього плану – ступінчата чверть круга, на вершині якої стоїть постамент, що складається з гранітних блоків, із бюстом Ковпака, а по боках встановлено 10 бронзових плит, на яких відзначені назви основних етапів рейду Ковпаківського партизанського з'єднання від Путивля до Карпат – Путивль, Брянський ліс, Десна (Короп), Дніпро (Лоев), Лельчиці, Карпати, Скалат, Прип'ять, ст. Тетерів, Сарни.

Відкриття монумента у перші повоєнні роки стали значною подією в тодішньому селі. Його зводили на центральній площі села, на місці знищеного у війну пам'ятника жертвам революції. Ретельно готувалися до відзначення цієї події і культпрацівники, учасники художньої самодіяльності – так, Володимир Чупін

написав вірш «Пісня про Ковпака», а Федір Балашов поклав його на музику. У теперішній час пам'ятник перебуває у задовільному стані».

с. Лутище

Екскурсивод директор школи Володимир Серпівський:

«Для багатьох, мабуть, шкільний історичний музей в Лутищах – це справжнє відкриття. Музей розміщений у кабінеті історії, в школі, яка раніше була маєтком панів Виноградових, власників винокурінного заводу, який діяв у с. Лутище з 1845 року. Школою маєток стає з 1928 року.

В школі щойно закінчили ремонт, підлога свіжопофарбована і ми заходимо в приміщення і занурюємося в історію рідного краю. Комини в історичному музеї – ліпнина, білі кахлі, позолота – колись вони і прикрашали, і обігрівали польського пана Райковича, потім – російського Виноградова. Ми не можемо відірвати погляд від блиску минулої епохи. А поряд – амфора Родос,

справжня амфора, в якій греки, чи скіфи перевозили зерно і вино по нашій Ворсклі. Тут на околицях села знайдено багато всіляких старожитностей. І вони зберігаються в цьому музеї. Колекцію почав збирати колишній директор школи Іван Волков разом зі своїми учнями. Шкільний кабінет поряд раніше слугував панам домашнім театром. З театру нічого не знайдено, а от старовинний уклад українців зібраний у етнохаті. Нагинаємо голову і,

переступивши поріг, опиняємося у сільській хаті – піч, рогаці, горщики, мотовило, ліжко, скриня і дитина-лялька в люльці. Наслухавшись цікавинок, виходимо у шкільний двір. Тут затишно. Багато дерев, які ростуть із панських часів, бузова алея і старезний клен, багато фруктових дерев. Масток, а неподалік пам'ятний знак «здесь покотися прах почесного громадянина Захарія Івановича Виноградова 1831-1897». Надгробок знайшли, коли мешканці села розбирали сарай, і встановили біля маєтку.

с. Бугрувате

Про історію села розповів *екскурсовод Говорун Андрій*:

«Село Бугрувате Сумської області знаходиться на кордоні трьох областей – Сумської, Полтавської, Харківської. Земля навколо села обцяцькована нафтовими вишками.

Село відоме з другої половини ХІХ століття. До 1918 року село називалося Парфілівка.

На фронтах Другої світової билися з ворогами 147 жителів Бугруватого, 72 за мужність і відвагу нагороджені орденами і медалями, 56 чоловік віддали життя за свободу та незалежність Батьківщини. Споруджено **меморіальний комплекс**: пам'ятник на братній могилі воїнів, що полягли в боях за визволення села від нацистських загарбників, і стела, на якій викарбувані імена загиблих.

с. Сонячне

Екскурсовод Шуміліна Анна: «**Іванівська дослідно-селекційна станція**» – одна з найвідоміших і найстаріших дослідних установ України знаходиться в селі Сонячне Охтирського району Сумської області. Заснована вона у 1897 році на базі дослідного поля відомого цукрозаводчика Павла Івановича Харитоненка.

Саме заснування станції поклало початок створенню вітчизняних сортів цукрових буряків, а згодом і злакових культур.

Основними напрямками і видами наукової і господарської діяльності станції є: створення і впровадження у виробництво високопродуктивних сортів і гібридів цукрових буряків та озимої пшениці, які відповідають вимогам інтенсивних технологій; розробка й освоєння у виробництві інтенсивних технологій, нових технологічних процесів, які забезпечують стаке виробництво цукрових буряків та передбачають раціональне використання земельних ресурсів; проведення теоретичних досліджень для розв'язання головних науково-технічних проблем, спрямованих на підвищення техніко-економічного рівня виробництва цукрових буряків та інших культур; надання науково-методичної допомоги господарствам з питань технології виробництва цукрових буряків та інших культур; здійснення міжнародного науково-технічного співробітництва, забезпечення реклами науково-технічної продукції; виробництво базисного насіння цукрових буряків та інших культур (озимих, ярих і багаторічних трав) в обсягах, які забезпечують підтримку і прискорену сортозміну і сортооновлення; організація та здійснення оптової, роздрібної торгівлі власної продукції; розведення великої рогатої худоби, свиней».

околиця м. Охтирки

Екскурсовод Бугаєнко Олександр:

«14 жовтня 1941 року Охтирка була окупована фашистами, звільнена 25 серпня 1943 року військовими з'єднаннями Воронезького фронту. Бої на Охтирському напрямку були частиною завершального етапу Курської битви. На місці цих боїв вдячні охтирчани створили меморіальний комплекс «Курган Бойової Слави».

Біля Кургану – братська могила, у якій похований 271 воїн і серед них – командир 19-ї гвардійської танкової бригади Герой Радянського Союзу полковник Т.С. Позолотін.

На 25 чавунних плитах викарбувані імена воїнів 27-ї та 4-ї гвардійської армій. Курган створений у 1966 році (скульптор Н.М. Дерегус, архітектор Б.І. Бердник) і у 1996 році відреставрований».

Пам'ятний знак, встановлений у 2006 році на честь 355-річчя Охтирського козацького полку.

Охтирський слобідський (черкаський) козацький полк – адміністративно-територіальна і військова одиниця

Слобідської України. Засновано його було в 1655-1658 роках, переважно з переселенців з Правобережної України. Полковий центр – Охтирка. Розташовувався полк на частині територій сучасних Сумської, Харківської, Білгородської та Полтавської областей.

У 1732 році полк поділявся на 20 сотень, адміністративними центрами яких були міста Охтирка, Богодухів, Боромля, Грайворон, Коломак, Колонтаїв, Котельва, Краснокутськ, Мурафа, Рублівка, Хухра та ін.

Після ліквідації полкового поділу у 1765 році територія полку реорганізовано в Охтирську провінцію Слобідсько-Української губернії. Козаки та старшина полку були переведені до новоутвореного Охтирського гусарського полку російської армії

ПІДСУМКИ. ВИСНОВКИ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Маршрут було пройдено усією групою і без відхилень від запланованого графіку та маршруту походу.

Перешкоди, що зустрічаються на місцевості, не потребують додаткового туристського спорядження для їх подолання.

Використаний для походу картографічний матеріал достовірний, відповідає реальній ситуації на місцевості. Всі відстані заміряні двома велосипедними комп'ютерами.

Найкращий період для проведення такого походу кінець квітня – початок жовтня.

Маршрут пролягає густонаселеною територією з добре розвинутою сіткою доріг. У разі виникнення аварійної ситуації виходи з маршруту на автомобільні шляхи: Суми – Харків, Суми – Охтирка, Охтирка – Полтава, Охтирка – Лебедин.

Використане спеціальне спорядження, яке рекомендується для велосипедних походів: велосипедні рюкзаки (зі світловідбиваючими смужками), велокаски, велоперчатки. Для походу були використані спортивні велосипеди, завдяки цьому весь маршрут був пройдений без особливих ускладнень.

Для такої подорожі рекомендується мати ремнабір: кілька запасних камер; набір для ремонту велокамер; велосипедний цеп; змазка для цепу; набір велосипедних ключів (шестигранників та ріжкових); насос.

Місця для ночівель, що використані у цьому поході, можуть бути рекомендовані для ступеневих походів та походів I категорії складності з різних видів туризму.

Завдання, поставлені перед учасниками подорожі, виконано.

Маршрут багатий на природні пам'ятки та мальовничі куточки.

Маршрут цікавий у спортивному і краєзнавчому аспектах.

Для його подолання учасникам потрібно мати відповідну фізичну та технічну підготовку, бо маршрут пролягає пересіченою місцевістю. Тож кожен денний перехід включає подолання великої кількості і підйомів, і спусків. Через велику ймовірність опадів потрібно мати поліетиленову плівку для накриття наметів та для кожного учасника.

Всі учасники походу перед виходом на маршрут здали залік на знання «Правил дорожнього руху України». Завдяки цьому під час походу не було жодного інциденту.

Інформація про похід розміщена на офіційних сайтах Охтирської міської ради, Гетьманського національного природного парку, на сторінках соціальної мережі Facebook; <https://youtu.be/4AxcAwD5CPg> (відеозвіт про велопохід на

Ютуб); звіт про похід презентовано на підсумковій конференції обласного етапу Всеукраїнських змагань зі спортивних туристських походів серед учнівської та студентської молоді 30 листопада 2019 року в Сумському ОЦПО та РТМ; підготовлено і надруковано буклети та настінні календарі «Мальовнича Охтирщина» на 2019-2020 рр.; друковані матеріали були презентовані 27 вересня 2019 року в Охтирському краєзнавчому музеї під час зустрічі за круглим столом «Архітектурні пам'ятки міста Охтирки» з нагоди відзначення Всесвітнього Дня туризму; інформацію про похід висвітлено під час виступу у прямому ефірі Охтирського радіо 27 вересня 2019 року.

Презентація походу на підсумковій конференції обласного етапу Всеукраїнських змагань зі спортивних туристських походів серед учнівської та студентської молоді 30.11.2019 року в Сумському обласному центрі позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю

**Презентація друкованих матеріалів в Охтирському краєзнавчому музеї
під час музейної зустрічі «Архітектурні пам'ятки міста Охтирки»**

Виступ у прямому ефірі Охтирського радіо 27.09.2019 року

ДОДАТКИ

Буклет «Мальовнича Охтирищина»

за підсумками краєзнавчих досліджень під час велопоходу 3 ступеня складності

Відділ освіти Охтирської міської ради
Охтирський міський центр позашкільної
освіти – Мала академія наук учнівської
молоді

Відділ культури, туризму, молоді та спорту
Чернечинської ОПТ

Гетьманський національний природний
парк

за фінансової підтримки
управління молоді та спорту Сумської
ОДА

«Мальовнича Охтирищина»

(за підсумками краєзнавчих досліджень
під час здійсненого молодіжного заходу
національно-патріотичного
спрямування – велопоходу 3 ступеня
складності)

м. Охтирка, 2019

З 1 по 6 червня 2019 року
вихованцями гуртків КЗ «Охтирський
міський центр позашкільної освіти – Мала
академія наук учнівської молоді» та
учнями сільських шкіл Чернечинської
об'єднаної територіальної громади (ОПТ)
за фінансової підтримки управління
молоді та спорту Сумської обласної
державної адміністрації був здійснений
велопохід III ступеня складності
територією Охтирського району,
Чернечинської ОПТ, Гетьманського
національного природного парку,
Котелевського району Полтавської області
за маршрутом:
м. Охтирка – с. Климентове – с. Сосонка –
с. Стара Іванівка – с. Доброславівка –
с. Попелищина – с. Українка –

с. Куземин – с. Більськ – смт. Котельва –
с. Лутище – с. Хухра – с. Бутрувате –
с. Сонячне – м. Охтирка. Загальна
протяжність маршруту становила 152 км.
Метою велопоходу була популяризація
туризму серед учнівської молоді шляхом
ознайомлення та вивчення

природи річного краю; виховання

бережливого ставлення до навколишнього
середовища; національно-патріотичне
виховання шляхом організованих
зустрічей з учасниками та родичами
загиблих бійців у зоні АТО.

Під час велопоходу діти
ознайомилися з
визначними
архітектурними
пам'ятками рідного
краю: діючим Свято-
Троїцьким Охтирським
чоловічим монастирем
(поблизу с. Чернечина),

Архангело – Михайлівською
церквою (с. Журавне),

Троїцькою церквою (смт. Котельва),
Михайлівською церквою (м. Охтирка)

пам'ятками природи: гідрологічними
заказниками загальнодержавного значення
«Климентівський», «Хухрянський»,
заповідним урочищем «Литовський бір»
(територія Гетьманського НПП),
Замковою Горкою

(поблизу с. Куземин), пісчаними
кар'єрами (поблизу с. Доброславівка та с.
Риботень); археологічною пам'яткою –
Більським городищем (поблизу с. Більськ);
пам'ятками монументального
мистецтва – Курганом Бойової Слави
та Монументом Бойової Слави
(поблизу м. Охтирка).

А також зустрілися з учасником
бойових дій у зоні АТО, жителем с. Хухра
– Невадимим Юрієм Андрійовичем.

Учасники
велопоходу
поповнили свої

знання з географії,
історії, біології,
фізики
загартувалися,
сповнилися гордістю за свою
Батьківщину, яка має багаті природні,
історичні та культурологічні надбання.

Мальовнича Схтирищина

2020

Січень

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Лютий

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29						

Березень

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Квітень

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Травень

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Червень

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Липень

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Серпень

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Вересень

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Жовтень

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Листопад

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Грудень

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Відділ освіти Охтирської міської ради
Охтирський міський центр позашкільної освіти – Мала академія наук учнівської молоді
Чернечинська ОТГ
Гетьманський національний природний парк

за фінансової підтримки управління молоді та спорту Сумської ОДА

2019

Вересень

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Жовтень

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Листопад

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Грудень

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Інформація про похід на
офіційному сайті Охтирської
міської ради

ОФІЦІЙНИЙ САЙТ
ОХТИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Забули пароль? Ще не зареєстровані? [Реєстрація](#)

[Фотогалерея](#) [Контактні дані](#)

[Головна](#) [Новини](#) [Наше місто](#) [Міська влада](#) [Економіка](#) [Міське господарство](#) [Соціальна сфера](#)

Документи

Регуляторна діяльність

Електронні петиції

Захисникам України

Статистика

Державний реєстр виборців

Охтирщина туристична

Звернення громадян

Міські програми

Громадянське суспільство

Органи самоорганізації

Запобігання проявам корупції

Державні органи

Вакансії

Запитання та відповіді

Об'єднання територіальних

Головна

Соціальна сфера

Освіта

Літні подорожі вихованців Охтирського позашкільля

**Літні подорожі вихованців
Охтирського позашкільля**

12.06.19

Вихованцями Охтирського гуртка «Спортивний туризм» разом з учнями сільських шкіл Чернечинської об'єднаної територіальної громади здійснено велопохід III ступеня складності територією Охтирського району, Гетьманського Національного природного парку, Котелевського району Полтавської області у супроводі керівника гуртка «Спортивний туризм» міського центру позашкільньої освіти-МАН Валентина СТАЛИНСЬКОГО та методиста закладу Галини АЛЬЖИНСЬКОЇ

Велопохід проведений за підтримки управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації.

Метою велопоходу була популяризація туризму серед учнівської молоді шляхом ознайомлення та вивчення природи рідного краю; виховання бережливого ставлення до навколишнього середовища; національно-патріотичне виховання шляхом зустрічей з учасниками та родичами загиблих бійців у зоні АТО.

Маршрут туристсько-краєзнавчої подорожі пролягав через

**Надіслати електронне
звернення**

* Без заповнення всіх граф звернення не розглядаються!!!

ОГОЛОШЕННЯ

[Робочий план на тиждень 02.12.2019-08.12.2019](#)

Графік прийому громадян депутатами Охтирської міської ради з 02.12.2019 по 08.12.2019
[Детальніше...](#)

У рамках щорічної акції "16 днів проти насилля" 03 грудня 2019 грудня з 14.00 до 16.00 години працюватиме гаряча телефонна лінія за участі суб'єктів соціальної роботи на тему: "Як захистити дитину від насилля" за номером 4-10-23

У зв'язку з проведенням робіт на об'єкті "Капітальний ремонт автомобільної автодороги загального користування державного значення Н-12 Суми-Полтава (влаштування транспортної розв'язки в одному рівні кільцевого типу на км 75+420), Сумська область", згідно з проектно-

Інформація про похід у соціальній мережі Facebook

Валентин Сталинский

Галина Главная Создать

Валентин Сталинский Хроника 2019 сентябрь

Друзья · 1 375 (197 общих)

Наталья Сергиенко

Евгения Корытник

Елена Щирская

Ольга Фенько

Всеволод Сердюк

Ігор Андрусенко

Vladimir Vasily

Аделина Боровикова

Ольга Витальевна

Галина Альжинская с Валентином Сталинским и ещё 9.

27 сентября ·

...ОДИН ДЕНЬ ІЗ ЖИТТЯ ВИХОВАНЦІВ ГУРТКА "СПОРТИВНИЙ ТУРИЗМ" (кер. СТАЛИНСЬКИЙ В. О.) ОМЦПО - МАН...

27 вересня туристи і мандрівники всього світу відзначають своє професійне свято - Міжнародний день туризму. Вихованці гуртка "Спортивний туризм" ОМЦПО - МАН також святкували цей день. На 10 годину вони були запрошені на музейну зустріч за "круглим" столом "Архітектурні пам'ятки міста Охтирки" в міський краєзнавчий музей. Діти представили друковану продукцію (календарі, букле... ЕЩЕ

Чат (41)

Валентин Сталинский

Галина Главная Создать

Валентин Сталинский Хроника 2019 июнь

Живет в г. Ахтырка

Из г. Ахтырка

Без пары

Фото

Валентин Сталинский с Ильей Поваляевым и ещё 3.

7 июня ·

«Мальовнича Охтирщина»

З 1 по 6 червня 2019 року вихованцями гуртків КЗ «Охтирський міський центр позашкільної освіти – Мала академія наук учнівської молоді» та учнями сільських шкіл Чернечинської об'єднаної територіальної громади... ЕЩЕ

Чат (47)

Мальовнича Охтирщина

З 1 по 6 червня 2019 року вихованцями гуртків КЗ «Охтирський міський центр позашкільної освіти – Мала академія наук учнівської молоді» та учнями сільських шкіл Чернечинської об'єднаної територіальної громади (ОТГ) за фінансової підтримки управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації був здійснений велопохід III ступеня складності територією Охтирського району, Чернечинської ОТГ, Гетьманського Національного природного парку, Котелевського району Полтавської області за маршрутом: м. Охтирка – с. Климентове – с. Сосонка – с. Стара Іванівка – с. Доброславівка – с. Чернеччина – с. Риботень – с. Журавне – с. Попелівщина – с. Українка – с. Куземин – с. Більськ – смт. Котельва – с. Лутиче – с. Хухра – с. Бугрувате – с. Сонячне – м. Охтирка. Загальна протяжність маршруту становила 152 км.

Метою велопоходу була популяризація туризму серед учнівської молоді шляхом ознайомлення та вивчення природи рідного краю; виховання бережливого ставлення до навколишнього середовища; національно-патріотичне виховання шляхом організованих зустрічей з учасниками та родичами загиблих бійців у зоні АТО.

Під час велопоходу діти ознайомилися з визначними архітектурними пам'ятками рідного краю: діючим Свято-Троїцьким Охтирським чоловічим монастирем (поблизу с. Чернеччина), Архангело – Михайлівською церквою (с. Журавне), Троїцькою церквою (смт. Котельва), Михайлівською церквою Охтирка); пам'ятками природи: гідрологічними заказниками загальнодержавного значення «Климентівський», «Хухрянський», заповідним урочищем «Литовський бір» (територія Гетьманського НПП), Замковою горою (поблизу с. Куземин), пісчаними кар'єрами (поблизу с. Доброславівка та с. Риботень); археологічною пам'яткою – Більським городищем (поблизу с. Більськ); пам'ятками монументального мистецтва – Курганом Бойової Слави та Монументом Бойової Слави (поблизу м. Охтирка). А також зустрілися з учасником бойових дій у зоні АТО, жителем с. Хухра – Невдачиним Юрієм Андрійовичем.

Учасники велопоходу поповнили свої знання з географії, історії, біології, фізично загартувалися, сповнилися гордістю за свою Батьківщину, яка має багаті природні, історичні та культурологічні надбання.

Інформація про похід на офіційному сайті Гетьманського національного природного парку

6 №32

ОБ'ЄДНАНА ГРОМАДА

Літні враження

Літні канікули – справжнє чудо. Особливо, якщо ви це діти і про вас є кому похвалитися. А в Чупаківській громаді дорослі, які широким доброту і інтересами дітями, так наванта. Серед них заступник відомого соціального послуги для сім'ї, дітей та молоді комунальної установи «Центр надання соціальних послуг Чупаківської селищної ради» Галина Бистрицька.

Цього разу Галина Дмитрівна розповіла нам про сповнену найкращими враженнями поїздку юних чупаківських громадян на Харківщині.

Мені вже не раз доводилося бути в унікальному екологічному парку Фіншадан, що розташований на околиці Харкова. Місце це чудове, тож, і виняла в мене ідея взяти туди наших дітяк. На той час ми з моєю колегою Світлою Журавель цей задум здійснили.

Учасники нашої поїздки взяли винятково представили багатьох родичів – 18 школярів віком від 7 до 15 років. Причому це були не лише чупаківці, а й хлопці та дівчатка з Гринчівського та Новоострогського. За рахунок коштів проекту «Громада для людини: підвищення компетентності громад для розвитку соціальних послуг», про який я вже раніше згадувала, ми поїздки до сусідньої області, а з транспортом нам лише назустріч відомий охтирський туристичний підприємств. Василь Сириненко. Також знову-таки за проектом гроші ми змогли забезпечити дітей «лайком» на дорогу (мінеральною водою, їжею, бананами, печивом), а вже на місці вони мали змогу поспівати ще й ко-догги.

Тепер про сам екскурс. Він знаходиться поблизу Харківської обласної дороги і займає величезну територію. Ми там

ПРАПОР ПЕРЕМОГИ

8 серпня 2019 року

провели близько п'яти годин і, по-варту, нудувати було просто не коїти. Завдяки головному «організатору» паїру є тварини, яких там просто безліч. З тих, що ми побачили, це й білий тигр, і бурій ведмідь, не кажучи вже про кіз, а є навіть кішки. Дітям особливо сподобалося відвідати годівлі мавпитів. І, звісно ж, як не згадати про птахи – папу, фазана, чаплу, чорних лебедів! У папу вистачало й інших цікавинок: чорна стежка до мальовничого озера, дитячі майданчики з гоїдаками та гірками (от тільки безшовних багетів цього разу не привозили).

але це ж не біда! Одним словом, нам усім ця мальовничий поїздка дуже сподобалася і при нагоді ми завітаємо до екопарку Фіншадан ще!

Ось такі вони – літні враження наших юних земляків! Сергій КОВЕНКО

ПОЗАШКІЛЬНА

Ступеневий велопохід національно-патріотичного спрямування під такою назвою здійснили дітяки пори вихованці гуртків КЗ «Охтирський міський центр позашкільної освіти – Мала академія наук учнівської молоді» та учні сільських шкіл Чернечинської ОТГ). Провадив він територією Охтирського та Котелевського району (Полтавської області), звернувшись до Чернечинської ОТГ, Гетьманського національного природного парку тощо.

Велопохід, що відбувся за фінансової підтримки управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації має II ступень складності і очолював його Валентин Сталіський, керівник гуртка «Спортивний туризм» ОМЦ: ПО-МАН, та методист туристсько-краєзнавчого напрямку цього закладу Галина Альохимська.

Метою велопоходу була популяризація туризму серед учнівської молоді шляхом ознайомлення та вивчення природи рідного краю, виховання бережливого ставлення до навколишнього середовища, національно-патріотичне виховання шляхом організованих зустрічей з учасниками та родичами загиблих бійців у зоні АТО.

Маршрут туристсько-краєзнавчого походу загальною протяжністю 152 км, що розпочався з Охтирки, пройшов через села Климентове, Сосонка, Стара Іванівка, Доброславівка, Чернеччина, Риботень, Журавне, Попелівщина, Українка, Куземин, Лутиче, Хухра, Бугрувате, Сонячне охтирського району, с. Більськ (смт. Котельва) Котелевського району. Під час велопоходу діти ознайомилися з визначними архітектурними пам'ятками рідного краю: Свято-Троїцьким Охтирським чоловічим монастирем (поблизу с. Чернеччина), Архангело – Михайлівською церквою (с. Журавне), Троїцькою церквою (смт. Котельва), пам'ятками природи: гідрологічними заказниками загальнодержавного значення «Климентівський», «Хухрянський», заповідним урочищем «Литовський бір» (територія Гетьманського НПП), Замковою горою (поблизу с. Куземин), пісчаними кар'єрами (поблизу с. Доброславівка та с. Риботень), археологічною пам'яткою – Більським городищем (поблизу м. Охтирка). А також зустрілися з учасником бойових дій у зоні АТО, жителем с. Хухра Юрієм Андрійовичем Невдачиним.

Крім того, учасники велопоходу поповнили свої знання з географії, історії, біології, фізично загартувалися, сповнилися гордістю за свою Батьківщину, яка має багаті природні, історичні та культурологічні надбання.

Зібраний матеріал з часом буде систематизований, узагальнений та оформлений у вигляді довідкового матеріалу, зокрема, карти маршруту з місцями для ночівлі, бутелів, календарю, довідника про життя і поведінку шкільних учасників АТО тощо. Галина Альохимська

Від редакції: своїми враженнями від походу на наше прозвілля поділилися його учасники Данііл Скубін, Ілля Погода та Андрій Лех: «Цей найбільше сподобався і запам'ятався! Замкова гора у Куземині, купання у Борстлі несподівані куземинські дибки, пташинська школа-макет Венгроварів з привидом, підом і спуск до Монашеських озер. Гарні були і місця ночівлі, а ще сподобалися... керівники нашого походу».

Публікація в Охтирській районній газеті «Прапор перемоги»
№32 від 8 серпня 2019 року

Розклад роботи музеїв на маршруті

Охтирський міський краєзнавчий музей

понеділок – п'ятниця – 9:00 – 17:00

субота – 9:00 – 15:00

перерва – 12:00 – 12:45

неділя – вихідний день

42700, Сумська область, м. Охтирка, вул. Незалежності, 10

Телефон: (05446) 2 – 46 – 33

Іванівська дослідницько-селекційна станція

42768 Сумська обл., Охтирський р-н, с. Сонячне, вул. Центральна, 1

Телефон: +38 (05446) 96242 +38 (05446) 42946

Час роботи: понеділок – п'ятниця з 8.00 до 17.00

Музей двічі Героя Радянського Союзу С. А. Ковпака

38600 Полтавська обл смт Котельва вул. Жовтнева. 207

Телефон 0669567231

Час роботи: понеділок – п'ятниця – 9:00 – 17:00, субота – 9:00 – 15:00

перерва – 12:00 – 13:00

неділя – вихідний день

КАРТОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ ПОХОДУ

Умовні позначки

Початок маршруту

Нитка маршруту

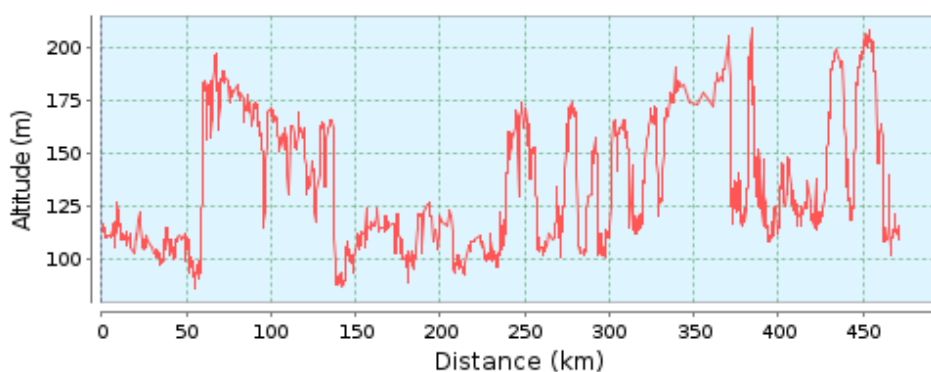

Кінець маршруту

Місця ночівель

Профіль висотності на маршруті

Профіль висоты (86 m в 209 m)

Диапазон высот

123 m

Всего подъемов ⚙️

3 359 m

Всего спусков

3 358 m

<https://www.gpsies.com/map.do?fileId=eernrebsmokcynut>
(електронна карта)

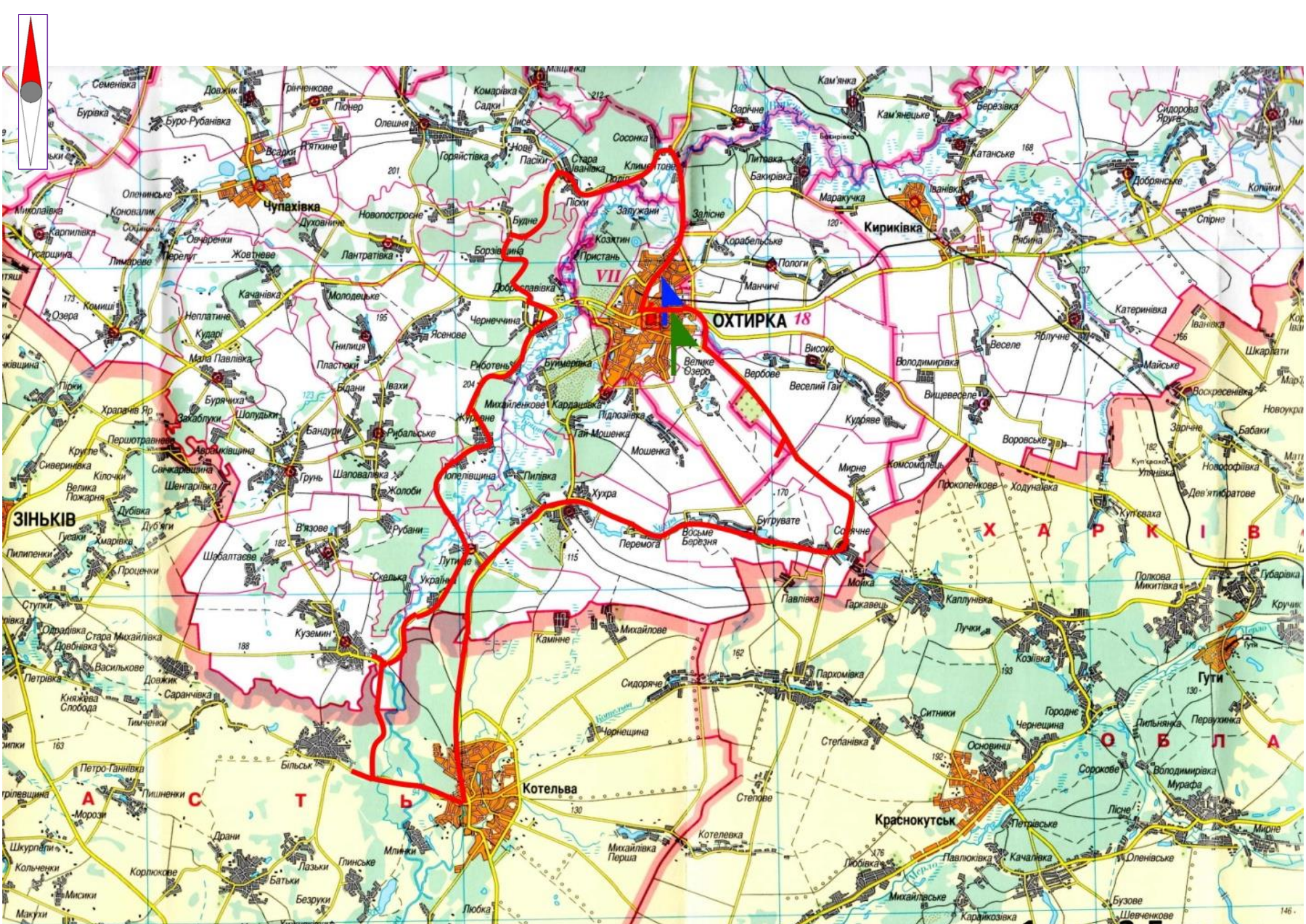

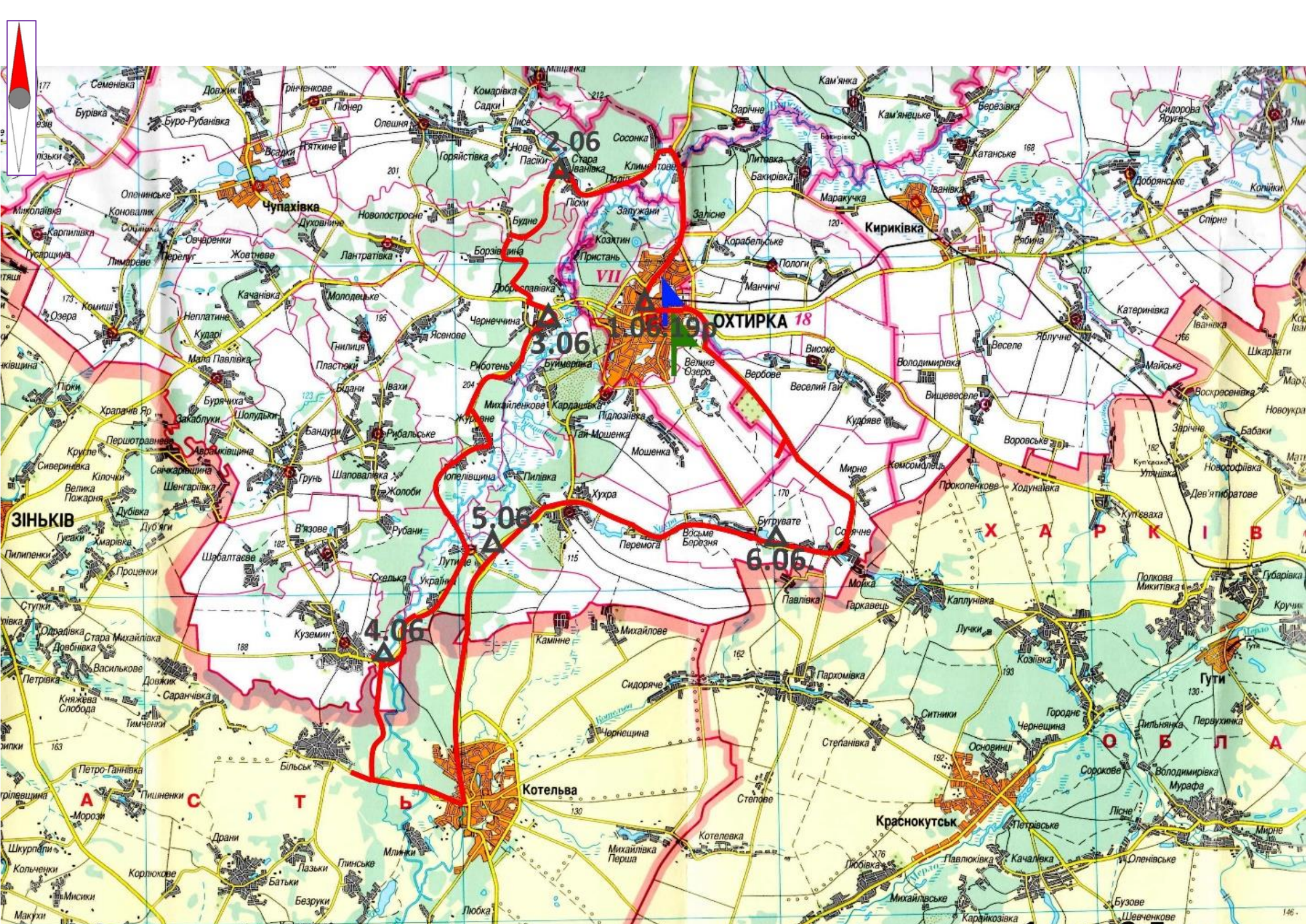
<https://youtu.be/4AxxgAwD5CPg> (відеозвіт про велопохід)

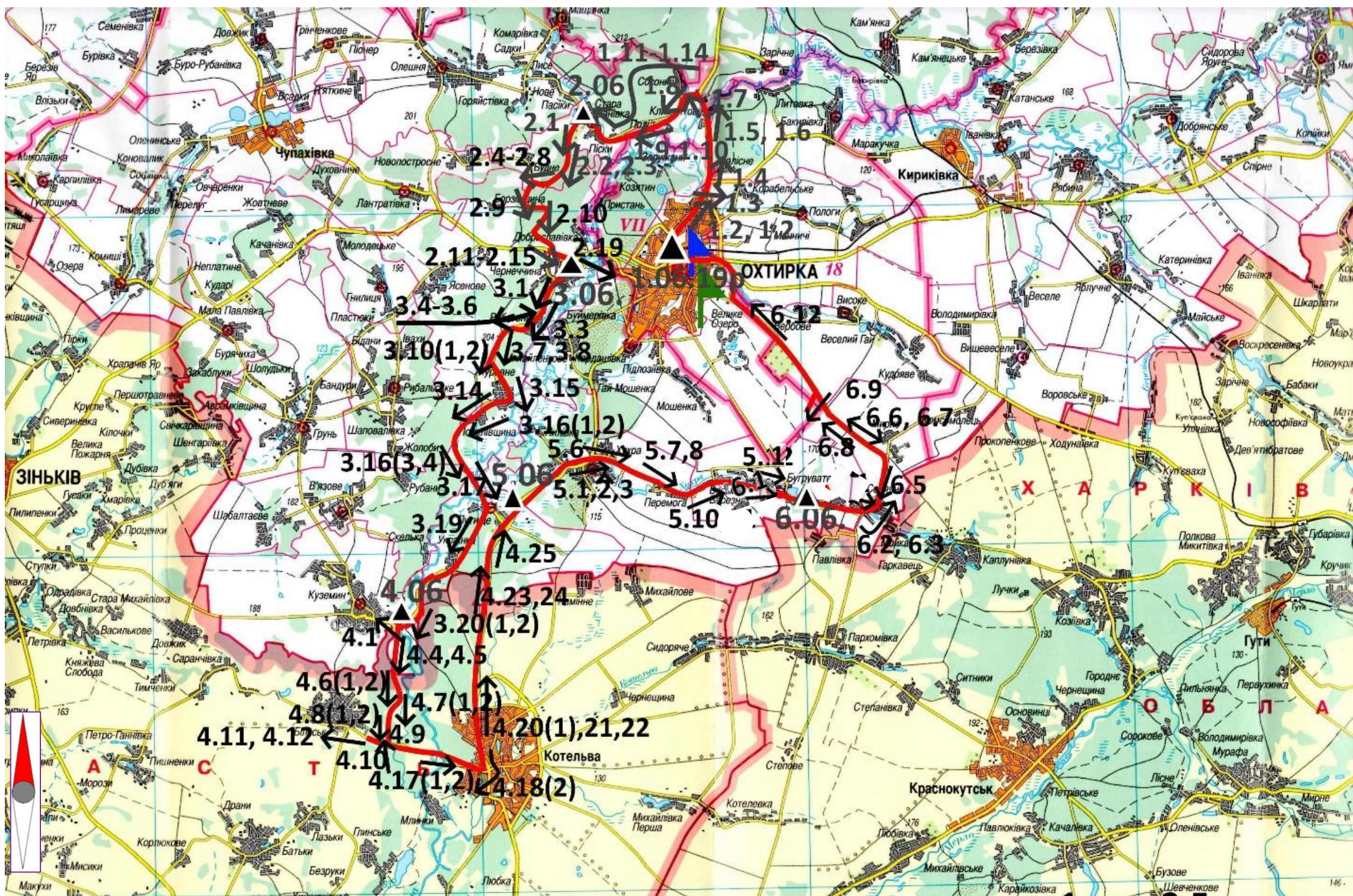
Загальна карта маршруту Масштаб: в 1 см – 2, 5 км 1: 2 500 000 (с. 94)

Карта маршруту з місцями ночівель Масштаб: в 1 см – 2, 5 км 1: 2 500 000 (с. 95)

Карта маршруту з місцями фото та ночівель
Масштаб: в 1 см – 2, 5 км 1: 2 500 000 (с.96)

МАРШРУТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Додаток №2
до наказу 9-А від «29» січня 2015 року

Маршрут розглянули члени КЗСОП - ОУГО та РМ МКК:

1. Марковський С.О.
(прізвище, ініціали)
2. Марковський М.С.
(прізвище, ініціали)

Особливі вказівки (про реєстрацію в аварійно-рятувальній службі та інші):

Група під керівництвом Сталинського В.О.
(прізвище, ім'я, по батькові)

має (не має) право здійснити даний похід

Звіт про похід подати у формі усний, скорочений письмовий з фотографіями

Штамп МКК
Голова МКК «20» 05 2019 р.
(підпис)

Висновок МКК про залік походу

Похід оцінено: третього ступеня
(ступінь складності за наявності)

Зараховано досвід подолання локальних перешкод:

Довідки про залік походу видані у кількості 9 штук.

Штамп МКК
Сумський обласний центр
Голова МКК «20» 05 2019 р.
(підпис)
218-00-11012000
м. Суми

МАРШРУТНИЙ ЛИСТ № 4619/19 некатегорійного спортивного туристського походу

Група туристів **КПНЗ «Охтирський міський центр позашкільної освіти – Мала академія наук учнівської молоді»**
(назва організації, що проводить похід)

у складі 9 осіб здійснює з «01» червня 2019 р. до «06» червня 2019 р. велосипедний некатегорійний спортивний туристський похід III ступеня складності (ступінь складності, нижче 1-го ст. кл. з подоланням категорійних локальних перешкод)

в районі: Сумської та Полтавської обл. (географічний, адміністративний район) за маршрутом: м. Охтирка – с. Климентове – с. Сосонка – с. Стара Іванівка – с. Доброславівка – Свято-Троїцький монастир – с. Чернеччина – с. Риботень – с. Журавне – с. Попелівщина – с. Українка – с. Кузємин (Замкова Гора) – с. Більськ (Більське городище) – смт. Котельва – с. Лутище – с. Хухра – с. Бугрувате – с. Сонячне – Курган Бойової Слави – Монумент Бойової Слави – м. Охтирка.-

Керівник групи **Сталинський Валентин Олексійович**
(прізвище, ім'я, по батькові, мобільний телефон)

Заст. керівника **Альжинська Галина Олександрівна**
(прізвище, ім'я, по батькові, мобільний телефон)

Керівник закладу,
що проводить похід Г.П.Галуща
(підпис) (прізвище, ініціали)
М.П.

«31» травня 2019 р.

СПИСОК УЧАСНИКІВ

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата народження	Туристська підготовка* (вказати походи вищих к.с.г даного виду туризму, район походу, а також досвід: У – учасник, К – керівник)	Розподіл по засобам сплати
1.	Сталинський Валентин Олексійович	11.03.1978р	У. Ж.с. Карпати	Аеріальн.
2.	Альжінська Галина Олександрівна	15.11.1982р	У. Ш.с. Сузьска Полтавська обл.	Заступник керівника, медик
3.	Мовчан Андрій Русланович	14.01.2004р	У. З.ст. Сузьска Полтавська обл.	Фотограф
4.	Шуміліна Анна Петрівна	30.10.2002р	У. З.ст. Сузьска Полтавська обл.	Захисн.
5.	Говорун Андрій Вікторович	12.02.2004р	У. З.ст. Сузьска Полтавська обл.	Ремонтник
6.	Сєдих Кирил Романович	05.01.2004р	У. Ж.с. Сузьска	Астронім
7.	Гончар Аліна Олегівна	07.04.2004р	У. Ж.с. Сузьска Полтавська обл.	Шовар
8.	Бугаєнко Олександр Васильович	19.11.2004р	У. З.ст. Сузьска Полтавська обл.	Астронім
9.	Лях Андрій Олегович	12.03.2004р	У. Ж.с. Сузьска Полтавська обл.	Політехн. заст.
10.	Андоленко Дар'я Євгенівна	07.11.2004р	У. З.ст. походу по Сузьській Полтавській обл.	Пом. пошара
11.	Тесменецький Олексій Андрійович	05.05.2005р	У. З.ст. Сузьска Полтавська обл.	літотисна
12.	Повалієв Ілля Ігорович	24.03.2004р	У. Ж.с. Сузьска Полтавська обл.	Астронім

Примітки:

МАРШРУТ ПОХОДУ, ПОГОДЖЕНИЙ З МКК

Дата	Відрізок маршруту та локальні перешкоди	Від-стань (км)	Засіб пересу-вання	Відмітка на маршруті
01.06.19р.	м. Охтирка – с. Стара Іванівка (ночівля)	25км	велосипед	Курпів
02.06.19р.	с. Стара Іванівка – с. Чернеччина (ночівля) напівднювання	15км	велосипед	Чернеччина
03.06.19р.	с. Чернеччина – с. Куземин (ночівля)	27км	велосипед	
04.06.19р.	Куземин – с. Лутище (ночівля)	30км	велосипед	
05.06.19р.	с. Лутище – с. Бугрувате (ночівля)	23км	велосипед	
06.06.19р	с. Бугрувате – с. Сонячне - м. Охтирка	31км	велосипед	

Всього активними засобами пересування 151 км

Копія карти або картосхеми з нанесеним маршрутом додається.

Керівник групи

(підпис)

(Сталинський В.О.)

(прізвище, ініціали)

Контрольні терміни повідомлень:

« 1 » 06 . 20 19 р. за адресою тел. 0952208486

КОМУ Б. Невбаев О.М 3 м. Октября

« 6 » 06 2019 г. за адресом тел. 095 220 8486

КОМУ Бизнес-игрушки О.М. 3 г. Октябрь

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. <http://ukraine.kingdom.kiev.ua/>. Архітектурні та природні пам'ятки України.
2. <http://castles.com.ua/>. Замки та храми України.
3. <http://7chudes.in.ua/>. Сайт "Сім чудес України".
4. <http://www.travelua.com.ua/>. Мандрівки Україною.
5. <http://doroga.ua/>. Путівник по Україні.
6. <http://ukrainainkognita.org.ua/>. Сайт Україна Інкогніта.
7. <http://punkerss.livejournal.com/531.html> . Дивовижна Україна.
8. <http://progylka.com.ua/> - Сайт «Прогулка – заметки туристов».
9. http://community.livejournal.com/travelua_com_ua. Мандрівка Україною.
10. <http://www.oko.kiev.ua/index.jsp> . Архітектура та краєзнавство України.
11. Благословенний край Охтирщина / під заг. ред. Ю.В. Ситника. – Суми: Еллада, 2007. – 172 с.
12. География Сумской области / Суми: СДПУ ім. А.С. Макаренка, 1991. – 128 с.
13. Голубченко В.Ю. 600 кілометрів по Сумщині / В.Ю. Голубченко, Б.В. Ліницький - Харків: Прапор, 1973. - 277 с.
14. Заповідники і національні парки України. Мінекобезпеки України - К.: Вища школа, 1999. - 247 с.
15. История городов и сел Украинской ССР. Сумская область - К.: Гл. ред. УСЭ, 1980. - 657 с.
16. Леонтьева Г.С. Географія рідного краю / [Леонтьева Г., Тюленєва В.О., Яценко Д.І., Черепанова Є.О.] - Суми: Козацький вал, 1997. - 78 с.
17. Медицинский справочник туриста - М.: ФИС, 1986. - 67 с.
18. Организация и проведение туристских походов - М.: ФИС, 1987. - 219 с.
19. Питание в туристских путешествиях - М.: ФИС, 1986 - 143 с.
20. Походи з учнівською та студентською молоддю: інф.-метод. вісн./ уп. О.М. Білецька. – Суми: ОЦПО та РТМ, 2016. – 58 с.
21. Туристу о природе - М.: ФИС, 1986. - 187 с.